Viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Nr. 9 ● Miercuri 28 II 1968 ● 12 pagini ● 0,50 lei

Desen de Radu VINCENZ

Romeo, Julieta și... balul de sîmbătă seara

În „Romeo și Julieta" de Shakespeare dansul reprezintă un moment de solstițiu tulburător, cînd îndrăgostiții se cunosc uimiți și pierd ritmul. În „Romeo, Julieta și întunericul" de Jan Otcenasek dansul îndrăgostiților moderni, claustrați prin teroare, reprezintă o eliberare din cercurile cazone ale constringerilor și o piruetă în infinit.

De-a lungul secolelor, începînd din vremea serbărilor dionisiace și chiar dinaintea lor, de pe vremea sărbătorilor închinate unor zeități asiriene și egiptene, dansul a fost un eveniment plin de interferențe spirituale și sentimentale, un semn de tinerețe sanguină, biologică. Trecînd prin mode, prin ritmuri din ce în ce mai colorate și mai violente, dansul a rămas și rămîne o permanență a tuturor generațiilor, un prilej de serbări dionisiace devenit actualmente hebdomadar și un prilej de nostalgii eterne. Închise în cutia cu scrisori și invitații parfumate, sau în cutia sonoră care păstrează ca un orologiu uzat acordurile „Ne-am întîlnit la Capri într-o seară"... amintirile balurilor de sîmbătă seara tulbură vîrstele și urcă pulsul tuturor oamenilor ca prin ciudate vase comunicante.

Sîmbătă seara a devenit simbolul balurilor săptămînale pe care fetele le așteaptă cu imaginația creponată și cu nerăbdarea ultimei toalete, iar băieții o presimt grav și evanescenți, călcîndu-și grăbiți pantalonii cu ziarul și prinzîndu-și neîndemînatici nasturii rebeli la costum. Eleganți, pregătiți ca pentru o premieră, cuplurile urcă la braț treptele sălilor de dans...

Ah, dar ce romanțioși și ce siropoși am devenit ! **Cînd te gîndești că nu mai există decît cîteva săli de dans studențești, că au fost suspendate nemotivat și tacit aceste tradiționale baluri de sîmbătă seara și că, pentru a obține o asemenea sărbătoare o dată pe săptămînă, ți se cer aprobări de la foruri universitare suprapuse, supractajate, semnături, parafe și mai ales promisiuni dezarticulate. Iată că „balul de sîmbătă seara" a devenit o problemă birocratică !** Frumos am ajuns ! Ne călcăm în picioare, ne îmbrîncim, ne apostrofăm mai mult sau mai puțin metaforic, ajungem striviți în sala Casei de cultură a studenților — singura deschisă permanent sîmbătă seara — ne scuturăm în ritmul unei orchestre de jazz pusă în priză la 220 de volți, transpirăm înghesuiți ca într-o cutie de conserve în aerul oxidat și ne întoarcem acasă dezamăgiți și... bătrîni, ca „Jucăriile stricate" ale poetului Minulescu.

Și toate acestea din cauza unei ciudate inerții ! Factorii universitari care se ocupă de problemele educative, directorii administrativi de care depind în cele din urmă lapidarele aprobări pentru sălile de dans de sîmbătă seara suferă de o amnezie inexplicabilă. Au uitat că au fost tineri, că au fost studenți, că dansau la balul de sîmbătă seara cu inimioare de carton la butonieră, printre confetii și lăutari cu sticlele de vin ascunse în contrabas... Cîțiva „administratori ai moralei publice", care consideră dansul probabil o manifestare a lipsei de pudoare sau care au „angoase de inventar și de igienă", refuză să semneze o cerere elementară a studenților : aceea de a avea cît mai multe săli de dans măcar pentru balul de sîmbătă seara !

Și astfel, Romeo și Julieta din anul I sau din anul IV sînt nevoiți să asculte îndemnul desuet al refrenului : „Hai să ne-ntîlnim sîmbătă seara / într-o cîrciumioară la șosea...".

Adrian DOHOTARU

UN CEAS DE DAMĂ S-A OPRIT LA ORA 4!

Gabi e brunetă, are ochii verzi și nasul în vînt. Pe umărul obrazului stîng o aluniță delicioasă îi dă un șarm inegalabil. Nu e de mirare că patru colegi de la facultate, de diferite vîrste și concepții „religioase", „suferă peste poate" din cauza ei. Umblă de obicei însoțită de Dora, o colegă timidă, urîțică, cu gura cam mare și cu părul cărămiziu pe care refuză să-l vopsească. Lîngă ea, Gabi pare de două ori mai frumoasă. E și asta un fel de simbioză. Acum două seri fetele ieșiseră din bibliotecă și după ce au traversat Cișmigiul au intrat într-o cofetărie să servească două savarine. Cam după cinci minute, la masa lor s-a înființat un bărbat elegant, înalt, cu părul lucios, lipit cu grijă cosmetică de creștet. S-a prezentat timid dar corect și a întrebat dacă poate să le invite la o plimbare cu mașina. Fetele s-au consultat din ochi și au refuzat. Din politețe! Bărbatul a insistat. Le-a spus că mașina e încă în rodaj, că trebuie să aibă toate locurile ocupate. Să nu le fie teamă, n-o să li se întîmple nimic. Știe bine să conducă. Savarinele roșiseră pe tipsiile lor de porțelan. Da, e cu un prieten, inginer... Fetele se mai consultă odată din ochi. Mergem, decide Gabi și omul cel înalt le cere să nu se supere că le plătește el consumația. Are o privire plină de candoare, financiară, și fetele nu pot să-l refuze. Primesc asigurări că vor ajunge la timp la cămin. Afară e ceață dar Fiatul cunoaște drumul și peste cîteva minute restaurantul din pădurea Băneasa are patru clienți în plus. O friptură e totuși altceva decît masa la cantină. Dorei nu-i place coniacul. Bea „Chartreuse". Inginerul e foarte, foarte simpatic. Paul — ce nume frumos. Paharele s-au aburit și lumina aceasta de tango care învăluie totul !

...Undeva, la o fereastră a căminului de fete, doi băieți așteaptă să se facă lumină. Au aruncat în geam cu tot pietrișul de pe alee, dar obrazul de sticlă se încăpățînează să rămînă întunecat ca într-o ramă în care refuză să intre portretele celor două voiajoare...

La Băneasa, proprietarul Fiat-ului, care spune că e profesor la o facultate bucureșteană, și-a pierdut timiditatea. E tare vesel și nu i se mai poate citi pe figură decît dorința de a-i face fericiți pe ceilalți. Cum poți să fii altfel cînd o fată ca Gabi rîde cinematografic lîngă tine și își lasă capul pe umărul tău ? Ba chiar îți dă voie să-i și ghicești în palmă. Haideți, fetelor, s-a făcut tîrziu și vă e somn. Afară e ceață dar mașina cunoaște drumul cu ochii închiși. Ce ghinion, pană de motor la ora asta ! Noroc că sîntem aproape de apartamentul inginerului. Mergem pînă sus să telefonăm după un taxi. Fetele sînt prea obosite ca să mai poată urca. Dar bărbații sînt prea voinici ca să nu le poată duce în brațe. Veioza domină complice apartamentul iar ceasul lui Gabi, așezat pe noptieră, pare un arc voltaic răsturnat.

...Undeva, doi băieți se răsucesc în așternuturi. Se știu isteți, simpatici, bine făcuți și... studenți. Nu înțeleg de ce li s-a dat plasă. Undeva, la alt cămin, două paturi de la etajul I au rămas nedesfăcute.

În sfîrșit, din nou dimineață... Fetele se trezesc singure în apartamentul pustiu. Pe noptieră, lîngă ceasul lui Gabi, un bilețel : „Drum bun, mai veniți pe la noi. Paul". Am întîrziat la curs, spune Gabi. Ceasul ei s-a oprit la ora patru. E deja douăsprezece. De fapt cu cine am ieșit aseară ? — devine ea curioasă. Un inginer și un profesor, spune Dora. Am luat cu mine jurnalul de grupă. N-o să avem absențe. Yalele țăcănesc sec în spatele lor. Vila în care au dormit e aproape de Parcul Libertății. Fetele trec cu pași visători pe marginea lacului. Și fetele alunecă pe pojghița subțire și străvezie de gheață...

RECOMANDAT EXPRES

UN CARTOF, DOI CARTOFI...

Ne scrie un grup de studente din Cluj nemulțumite de meniurile care se servesc la cantina „Complex".

Fetele se plîng că meniurile nu corespund sub raport cantitativ și calitativ necesităților vitale ale unui student în zile obișnuite, că mîncarea s-a menținut la același nivel scăzut în toată perioada sesiunii. cînd necesitățile calorice ale studenților au crescut, că la mese se servește ca garnitură unică un „piure" apos, cu miros de mucegai, că prăjiturile devin din ce în ce mai mici și mai necomestibile.

Din afirmațiile corespondentelor noastre mai reies și alte deficiențe ale acestei cantine, care nu apar și la celelalte cantine din centrul universitar de pe malul Someșului, ca dovadă că ele se datoresc exclusiv anomaliilor din munca administrației.

Semnatarele scrisorii ne roagă în numele tuturor colegilor lor să solicităm pe această cale intervenția direcției de resort din Ministerul Învățămîntului, pentru a se cerceta activitatea administrației cantinei „Complex" din Cluj. Sperăm că de această dată sesizarea studentelor va ajunge la urechile celor ce răspund de destinele cantinelor studențești clujene.

ILUMINAȚIE FĂRĂ... FRECVENȚĂ

Revista noastră critica într-unul din numerele sale anterioare defecțiunile sistemului de iluminare a unora din noile cămine din complexul **Regie II.** După cum ne semnalează studentul Gruia Fănică și o întreagă serie de corespondențe ale studenților locatari, întreruperile de curent au continuat frecvent în perioada presesiunii și chiar în sesiune, stînjenind, evident, pregătirea celor cazați aici. Provizoratul instalației electrice care deservește căminele amintite este, repetăm, de natură să producă accidente (chiar grave), cabluri și sîrme electrice mai mult sau mai puțin izolate stînd întinse prin pomi sau pe sol. Întrucît primei noastre sesizări administrația complexului nu a binevoit a-i răspunde, solicităm insistent nu numai explicațiile cu care tovarășii în cauză ne-au rămas datori, ci și remedierea urgentă a acestei situații ce nu trebuie și nu poate să mai dăinuie.

CREDIT PENTRU RECEPTIVITATE

O inițiativă demnă de semnalat a Casei de cultură a studenților din Cluj : cursul de Istoria artelor plastice, ținut bilunar de lectori competenți, pasionați, care-și însoțesc prelegerile de diafilme alese cu mult discernămînt.

Numărul mare de auditori și, deci, interesul crescînd al studențimii clujene față de o astfel de manifestare pune problema unei săli în care cursul să se poată desfășura în bune condițiuni. Ar fi preîntîmpinate astfel fluctuațiile repetate, neînțelegerile ivite înainte de începerea cursului, nemulțumirile unor participanți.

Mai mult, pentru iubitorii de frumos, se impune ca aceste cursuri să se țină săptămînal.

Acordăm deci și de data aceasta un... credit pentru receptivitate organizatorilor de la casa de cultură a studenților clujeni.

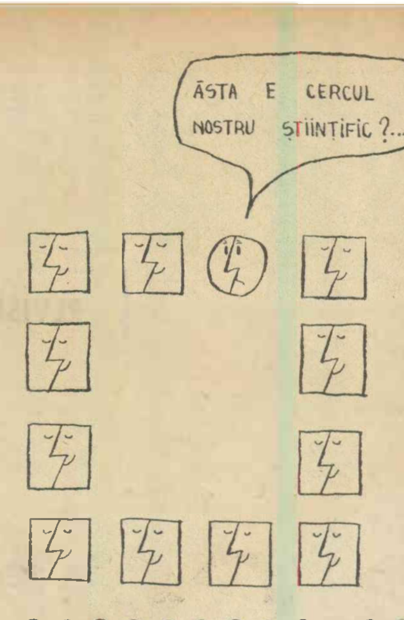
LA ÎNGHESUIALĂ

Ne-am întors zilele acestea la facultăți, odihniți, bine dispuși, cu forțe proaspete De toate acestea au ținut seamă, în primul rînd, serviciile sociale ale Universității și I.M.F. București. Cozile la ghișeele de eliberare a cartelelor de masă se prelungesc pe tot culoarul, se încurcă între ele, pentru că și spațiul este restrîns. Pentru a-ți obține cartela de masă trebuie să stai la coadă două-trei ore, omorîndu-ți întreaga dimineață. Bineînțeles, dacă ghișeul se deschide la ora 8 ! Cum aceasta nu se întîmplă, pierzi așteptînd să se deschidă. apoi încă o dată pe atîta pînă ajungi în fața ghișeului. Funcționarii respectivi au de completat, după ce se uită pe tabelele de bursă, încă două tabele Dacă ești solvent, pierzi și mai mult timp, deoarece casieria nu se deschide decît la ora 12 și coadă este și acolo !

SOLUȚIA ? SIMPLĂ, APLICATĂ DE INSTITUTUL POLITEHNIC „GH. GHEORGHIU-DEJ" BUCUREȘTI. CARTELELE SE DISTRIBUIE STUDENȚILOR CĂMINIȘTI ÎN HOLUL CĂMINULUI ÎN CARE LOCUIESC. OPERAȚIA DURÎND MAXIM 5—10 MINUTE. Ne amintim că la începutul acestui an universitar și în Universitate s-au distribuit cartelele în acest mod Însă luna următoare s-a renunțat. În definitiv, pentru funcționari e mai comod să nu se deplaseze, iar coada de la ghișeu și timpul pierdut de student nu-i interesează !

În holul B.C.U. iarăși mare înghesuială, pentru vizarea permiselor de bibliotecă. Lucrează o singură funcționară care verifică 3—4 acte, apoi îți vizează permisul. Operația durează cam cinci minute. Astfel, în cele 8 ore de lucru zilnice, singura funcționară care se ocupă cu această problemă poate viza cam 100 de permise, deci circa 2 500 de permise pe lună. ȘI CÎND TE GÎNDEȘTI CĂ NUMAI UNIVERSITATEA ARE 10 000 DE STUDENȚI, ALE CĂROR PERMISE DE BIBLIOTECĂ AR PUTEA FI VIZATE ÎN ACEST RITM ÎN... PATRU LUNI !

Conducerea B.C.U trebuie să ia de îndată măsurile necesare (o soluție ar fi prin : mai mulți funcționari repartizați pentru această operație) pentru ca situația semnalată să nu se perpetueze și mai ales să nu se repete la fiecare început de an și început de semestru !

Caricatură de V. CRIȘAN

Lumea ascunsă a... universităților noastre

Bucurie și teamă, extaz și fericire, toate împletite într-un cîntec lung trăiesc în mine și glasul lui urcă spre înălțimi nevăzute, ca o cîntare cerească, atunci cînd pășesc prin labirintul tinerei Universități din Craiova. Sufletul mi-e ca o mare adîncă și neliniștită în care se scaldă visurile și dorințele mele.

Dar oare toți cei care sînt pe băncile facultății visează spre lumea necunoscutului ascunsă în cărți, oare toți știu că viața e frumoasă numai atunci cînd cauți neîntrerupt să știi cît mai multe ? Nu. Sînt tineri pe care îi privesc cum își irosesc timpul în zadar și care nu știu că viața trebuie trăită cu folos.

O. voi pentru care examenele sînt prăpăstii de netrecut, voi ființe plăpînde în fața curentului vieții care încă nu v-a cuprins în fluidul lui, mă adresez prin aceste rînduri vouă și vă întreb : gîndiți voi oare că se apropie un an ale cărui cifre fac să tresalte inimile oamenilor adevărați, „anul 2 000" ? Ce frumos sună aceste cuvinte, parcă vin de undeva din romanele științifico-fantastice, dar oare sîntem noi pregătiți să-l întîmpinăm cum se cuvine ?

Să învățăm tot timpul! Goethe spunea undeva : „TIMP AVEM DESTUL DAR NUMAI SĂ ȘTIM SĂ-L FOLOSIM CUM TREBUIE. PREȚUIND TIMPUL SECUNDĂ CU SECUNDĂ VOM AVEA PARTE DE TOATE BUCURIILE VIEȚII, CĂCI DUPĂ CUM IARNA SE SFÎRȘEȘTE ÎN MIRESMELE PRIMĂVERII, TOT AȘA O MUNCĂ NECONTENITĂ SE SFÎRȘEȘTE ÎN BUCURIA SUCCESULUI, O BUCURIE DULCE ȘI AMEȚITOARE..."

Îți scriu aceste rînduri, dragă redacție, fără speranța că mi le vei publica, le scriu pentru că tot ceea ce spun trăiesc și simt. Sînt student al Facultății de electrotehnică din Craiova, secția Automatică. anul I și am optsprezece ani

Și nu știu de ce, cînd mă aflu între zidurile Universității simt o plăcere pe care cuvintele n-au cum s-o grăiască, o plăcere care se aseamănă cu aceea care îl cuprindea pe Eminescu cînd privea „zilele de aur a scripturilor române".

Ion. T. CÎRSTEA

COLEGIUL DE REDACȚIE

Redactor-șef : NICULAE STOIAN

Prof. univ. JEAN LIVESCU — adjunct al ministrului învățămîntului ; acad. prof. GHEORGHE MIHOC ; acad. prof. N. PETRULIAN ; acad. prof. N. TEODORESCU ; conf. univ. CORNEL PACOSTE ; EMIL GHIȚULESCU ; NICOLETA TOIA — studentă ; PETRE POSTOLACHE ; ADRIAN DOHOTARU — redactor-șef adjunct ; GHEORGHE MITROI — secretar general de redacție ; FRED MAHLER.

Prezentarea grafică : Tiberiu PETRESCU

Redacția : Str. Brezoianu, 13
Telefon : 14 02 15
Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", București

convorbiri

O CONŞTIINŢĂ A ARTEI

Marin Preda este nu numai marele autor al „Moromeţilor", dar şi — lucru făcut evident de raritatea intervenţiilor sale publice — omul pentru care discuţiile despre propria creaţie şi despre fenomenul literar în general constituie evenimente drămuite, acceptate doar în virtutea unei necesităţi demonstrate cu argumente. A-l convinge de oportunitatea unor cuvinte dedicate studenţilor a fost cu atît mai greu cu cît, aparent, între universalitatea scriitorului şi diversitatea cititorilor noştri nu existau decît puncte de simpatie unanimă, nu şi criterii de apropiere directă. Dar, am ripostat noi scrupulelor prozatorului (care se întreba: „de ce să răspund acestor întrebări într-o revistă studenţească şi nu în altă revistă, din moment ce ele sînt de ordin general scriitoricesc") — cîte din problemele fenomenului nostru literar nu par altfel cititorului neavertizat, în timp ce ele îşi au o viaţă internă independentă, şi, vai, de atîtea ori dramatică. Pe această sensibilă suprafaţă, cu ape adesea amăgitoare şi cu adîncuri criptice, l-am rugat pe scriitor să satisfacă eterna curiozitate a publicului, pe care reporterul s-a străduit să i-o transmită cît mai exact. Iar dacă unele din întrebări sînt în măsură să provoace confesiuni, acesta este un semn al interesului absolut pe care-l concentrează destinul Marin Preda în cadrul literaturii noastre.

— Cititorii au avut ocazia să întîlnească remarcile colaboratorilor „Vieţii studenţeşti" pe marginea volumului II al „Moromeţilor" în nr. 1—2/1968. Acum, cu prilejul apariţiei ambelor volume într-o nouă ediţie, interesul s-a înnoit, căci perspectiva înfrăţirii într-un tiraj a două volume apărute la interval de 13 ani este evident aţîţătoare. Ce ne puteţi spune dv. înşivă despre carte, care e sentimentul acestei regăsiri ?

— O anumită temere că timpul relativ lung scurs între apariţia celor două volume nu permite încă lipirea lor într-un tot unitar. Mă consolez însă cu ideea că odinioară moravurile literare erau foarte puţin controlate de o opinie publică atentă şi severă, şi aşa s-a făcut că, de pildă, volumul II din „Don Quijotte" nu l-a scris, la început, Cervantes, ci un excroc, care de altfel a şi avut un succes răsunător. Cînd a venit adevăratul autor cu volumul al doilea, care e mai bun decît volumul întîi, cartea a trecut neobservată. Nici nu se compară temerile noastre de azi cu astfel de întîmplări tragice. Într-adevăr, încerc să-mi imaginez că un altul s-ar fi apucat să scrie în locul meu continuarea istoriei „Moromeţilor". Văd roşu.

— S-a vorbit mult, în toate timpurile moderne, despre inspiraţie, despre existenţa, şi atunci despre necesitatea ei, despre inexistenţa, şi atunci despre înlocuirea ei prin muncă, despre combinarea în diferite procente a inspiraţiei şi transpiraţiei, şi atunci concluziile au intrat în domeniul aforistic. În privinţa „muncii" sînteţi exemplul cel mai necontroversabil din cîte ştim, am vrea să cunoaştem deci părerea dv. despre inspiraţie.

— Inspiraţia există şi fără ea e greu de conceput o psihologie a creaţiei. În trecutul apropiat a fost contestată vehement la noi, pornindu-se de la ideea mărginită că această inspiraţie l-ar plasa pe artist în afara psihologiei umane. O primă eroare grosolană pe care o fac toţi cei care vor să refuze actului creaţiei orice trăsătură specifică constă în aceea că inspiraţia îl vizitează pe orice om care se plasează într-un punct de vedere creator faţă de lume, şi nu numai pe artişti şi pe poeţi. Ce este inspiraţia în creaţia artistică ? Este revelaţia bruscă sau lentă, puternică sau de intensitate diferită a ideii artistice. Ea arde apoi în sufletul şi în conştiinţa artistului ca o lumînare, pînă se consumă, uneori înainte ca el să-şi fi terminat lucrarea, ceea ce, evident, nu e de loc plăcut. E una din suferinţele curente ale artistului. Mai interesant însă este că unii publicişti şi filozofi francezi nu numai că nu mai admit astfel de noţiuni, pe care le consideră simple convenţii goale de conţinut, cum ar fi de pildă inspiraţia, dar nici noţiunea de „creaţie artistică" în sine nu le mai spune mare lucru. Ce este atunci opera de artă, după ei ? E un fel de discurs, de obicei lung, mai ales cînd e vorba de romane, în care un cetăţean abil în mînuirea condeiului vrea să atragă şi pe alţi cetăţeni şi să-i convingă de punctul lui de vedere şi de felul cum vede el lumea. Bineînţeles, cu subtilităţile necesare de stil, vocabular şi de tehnică. Aceste aprecieri, oricît ar părea ele de schematizante, au în mod bizar şi ele la bază un sîmbure de adevăr. Multe romane bune lasă această impresie, de **demonstraţie**, specifică artei oratorice în înţelesul ei mai vechi. Dar altele nu lasă nicidecum această impresie, fără să mai vorbim că ne vine greu cînd contemplăm, de pildă, un tablou de Corot, să credem că ni se ţine un discurs.

— Vă referiţi, ni se pare, la nişte cazuri bine cunoscute. Întrebarea care s-ar desprinde, şi care ar generaliza aluziile dv. ar fi : acceptaţi — şi în ce măsură — dezumanizarea prozei ?

—Abstracţionismul în proză şi în teatru a dat personalităţi ca Beckett şi Ionesco, pe care publicul le-a acceptat. Abstracţionismul total dezumanizat n-a dat încă pe nimeni, şi e şi de înţeles. Cititorul sau spectatorul, pe lîngă fantezia pe care îl atrage spre creaţia artiştilor, vrea să recunoască în aceste creaţii urmele pe unde trece, totuşi, indiferent în ce mod, omul cu obsesiile şi problemele lui.

— Ce părere aveţi despre opinia publică ?

— În cazul nostru despre opinia cititorilor. Cititorul este un om care nu riscă nimic cînd pune mîna pe-o carte de literatură şi vrea să o citească. Am mai avut ocazia să subliniez acest aspect ciudat al relaţiei cititor-scriitor. Şi cu toate astea, pînă nu de mult, anumiţi publicişti nu mai încetau să tot reamintească obligaţiile scriitorilor faţă de cititori, dar fără măcar să lase să se înţeleagă dacă cititorul avea şi el vreuna. În schimb, toate riscurile erau rezervate scriitorului : că opera lui, dacă nu va plăcea, va fi aruncată în coşul de gunoi al uitării, că se va rupe de cititor, că va fi un izolat şi nenumărate altele de aceeaşi speţă. În realitate, într-o cultură superioară, sau care tinde să devină astfel, răspunderea spirituală a cititorului e imensă. Ce poate un geniu în faţa nepăsării sau neînţelegerii contemporanilor ? Creaţia artistică nu poate înflori dacă e nedorită sau dacă i se acordă o importanţă inadecvată. Prin asta înţeleg acel trist fenomen, posibil în epocile de secetă culturală, cînd nici publicul nu se omoară după valorile estetice, dar nici creatorii de valori estetice nu pot sau nu vor să recîştige acel public prin valoarea ridicată a creaţiilor lor. Referindu-ne la realităţile noastre, mi-a fost dat să văd cozi şi geamuri sparte la o librărie, pentru o carte care se epuiza. Dintr-un punct de vedere m-am bucurat, dar din altul repede m-am întristat. E bine că oamenii, la noi, se înghesuie după o carte. Dar asta mai înseamnă că şi bibliotecile lor au mari goluri în rafturi şi că publicul tînjeşte după cartea bună, din toate culturile, şi că editurile nu fac faţă. Un om care are în casa lui o sută de cărţi bune şi de actualitate are ce citi şi nu mai stă la coadă pentru „Agonie şi extaz" sau „La Medeleni", cărţi agreabile şi instructive la lectură.

— Credeţi în singurătatea scriitorului ?

— Da, aşa cum cred în singurătatea posibilă a oricărui om.

— Se discută tot mai mult de la o vreme (şi, ceea ce e mai important, cu un anume respect) despre profesionalizarea scriitorului. O consideraţi un fenomen necesar maturizării unei literaturi ?

— Da, dar nu „profesionalizarea timpurie". Spre deosebire de alte profesiuni, aceea de scriitor se exercită în singurătate, şi uneori un scriitor apare fără veste la peste 40 de ani, după ce mai întîi s-a maturizat nu ca scriitor, ci ca om aparţinînd unei anumite societăţi şi unui anumit timp (cazul Hortensiei Papadat-Bengescu). Avem însă şi cazul contrariu, şi de proporţii gigantice, al lui Balzac, cel mai mare profesionist, care a început-o de la 20 de ani şi nu s-a oprit pînă n-a murit.

— Ce credeţi însă despre „profesionalizarea criticului" ? (e o expresie făcută acum, oarecum de dragul simetriei, şi care credem că exprimă totuşi anumite tendinţe din critica noastră, şi care tendinţe duc uneori pînă la pierderea criteriilor).

— Obsesia criticii literare de totdeauna a fost, ca şi a artiştilor, afirmarea. Cum să fac, îşi spune criticul, ca servind creaţia artistică a altora să mă afirm eu însumi ca personalitate independentă şi ale cărei scrieri să capete o valoare independentă ? Chestiune, între altele, de distanţă de păstrat între critic şi operă, pe de o parte, şi între operă şi cititor pe de alta, de reglarea căreia ţine şi misiunea criticului. Aproape peste tot se observă astăzi, la noi, ca şi în străinătate, o tendinţă a criticului tradiţional de îndepărtare de la cronica literară. El nu mai vrea să semnaleze apariţiile la zi, sau cînd o face e vădit stingherit, expeditiv şi neglijent. Are prea multe cărţi de citit şi nu mai are timp să şi le scrie pe-ale sale. Scriitorul să se afirme singur, opera să-şi facă drum cu propria ei forţă interioară, şi cînd va deveni o valoare general acceptată, atunci o va citi şi el, şi îi va consacra nu o cronică, ci chiar un studiu, şi va ţine despre ea nu una ci mai multe prelegeri publice, de la catedră sau la conferinţe. Am avut ocazia să pun o întrebare în acest sens unei personalităţi din străinătate : „bine, dar atunci pe mîna cui rămîne producţia literară curentă, cine să semnaleze şi să aleagă între capodopere şi inepţii ?" S-a arătat foarte mirat de întrebarea mea şi a dat din umeri. Să ne gîndim în acest context la Lovinescu, prin cenaclul căruia au trecut aproape toţi scriitorii români din vremea lui ! Am putea spune că a fost un martir al credinţei în misiunea literaturii şi a promovării creaţiei. Poate că printre criticii tineri de astăzi se va naşte un nou Lovinescu ?

— La ce lucraţi în prezent ?

— Vara trecută, îndată după „Moromeţii" volumul II — care însă era scris, într-o primă versiune, încă din 1953 — am scris un nou roman pe care l-am intitulat „Intrusul" şi care acum e sub presă. Revăd acest roman de mai mici dimensiuni (300 de pagini) pentru bunul de tipar.

— Din felul cum vorbiţi despre ţărani în dialogul cu criticul Eugen Simion, publicat recent în „Gazeta literară", reiese că pasiunea dumneavoastră pentru ţărani nu s-a potolit cu volumul II din „Moromeţii" şi cu finalul traiectoriei eroului dumneavoastră preferat. Trebuie să presupunem că noul roman are un subiect tot din universul ţărănesc ?

— Nu, eroul e bucureştean, iar locul acţiunii e un nou oraş.

★

Şi cu aceasta am simţit că, aici, oricîte întrebări am mai fi pus, răspunsul lor nu ar fi întîrziat.

Romulus RUSAN

UNDE ESTE CARTIERUL NOSTRU LATIN?

Dacă printr-un amuzant capriciu ne-am încăpățîna să delimităm în București ceea ce în Paris se numește Cartierul Latin, atunci inima imponderabilă a acestei capitale a studenților ne-am vedea obligați s-o situăm undeva între Operă și Universitate, pe acest bulevard — loc geometric al unor puncte reprezentînd Casa de cultură, Complexul de cămine, Facultatea de drept, Institutul de artă teatrală, cîteva cofetării unde în orele libere se consumă cafele și discuții, cîteva librării unde cărțile bune se epuizează instantaneu, cîteva lăptării unde se mănîncă în goană un corn și un pahar de lapte bătut, cîteva cinematografe cu veșnicul „n-aveți un bilet în plus ?", Liceul **Lazăr** unde studenții fac practică pedagogică, Cișmigiul, elegantul Institut de arhitectură, multiplele facultăți ale Universității, statuia lui Eliade Rădulescu și a lui Spiru Haret... Este itinerarul emoționant al coloanelor care

cîntă **Gaudeamus** la sfîrșitul studenției, este artera al cărei flux și reflux este dictat de orele de curs și de legile anului universitar.

O plimbare pe acest bulevard este în același timp un drum prin spiritualitatea studențească, împreună cu tot ce dezvăluie ea exploziv de la prima vedere — entuziasme, nemulțumiri, meditații, căldură, inițiative, adolescență, gravitate. Consemnăm cîteva popasuri.

Pornim la ora șapte dimineața din holul cantinei Complexului de la Operă. Micul dejun se consumă febril, ușile nu reușesc să se închidă nici o clipă, sustinute de valurile care intră și ies fără încetare. O impresie bizară lasă femeia care împarte la intrare cuțite. Înarmați în felul acesta, pătrunderea studenților în sala de mese are ceva războinic, și nu-ți vine să crezi că destinația acestor arme, încredințate cu atîta grijă, este doar de a întinde untul pe pîine și de a fi restituite, cu aceeași solicitudine pentru prețioasa lor întrebuințare, la ieșire. Paradoxal este și faptul că studenții par a fi împăcați sau obișnuiți cel puțin cu acest ridicol interes administrativ pentru tacîmuri. Intrăm în continuare într-un cămin. Lîngă intrare ne întîmpină exploziv un afiș recent: **„Atențiune ! Clubul cinefilului vă stă la dispoziție în fiecare joi seara, ora 20,30, la Casa de cultură a studenților. Se prezintă săptămînal filme care n-au rulat pe ecrane. Nu sînteți încă membru ? Timpul nu este pierdut. A șaptea artă vă așteaptă".** Din păcate, alături, reminiscență a epocii gazetelor de perete, un panou cu locul articolelor absolut gol și titlul care sună nedrept, ironic — „Viața noastră".

Peste drum, cofetăria „Tosca". Cei care nu au cursuri de la primele ore ale dimineții pot bea o cafea. Nu ne grăbim să-i blamăm stereotip. Nu vor pierde aici întreaga zi, cum se obișnuiește să se presupună. La o masă, doi studenți de la Biologie. Ne vorbesc despre nemulțumirea de a nu se putea specializa în măsura în care ar dori-o, despre pasiunea lor pentru anumite materii („în afară de biologie pentru mine există tot biologia"), despre supraîncărcare și nevoia unei legături mai intense cu practica de laborator, despre admirația pentru filmele studenților de la Cinematografie. La altă masă, o întreagă grupă de mediciniști beau pepsi-cola într-o „fereastră" de o oră. Nu, nu le-a plăcut „Împușcături pe portativ", dar vor învăța totuși dansul „Rața" lansat de film: Margareta Pîslaru și Cornel Fugaru se numără totuși printre simpatiile lor. Sîntem invitați la una dintre viitoarele lor adunări, care, primim asigurarea, nu sînt deloc plicticoase. Dar este ora 9,30, începutul celui de al doilea curs din programul universitar. Cofetăria se golește brusc...

Pe coridoarele Facultății de drept, sub impresionantele dictoane clasice **„Nemo qui condamnare potest absolvere non potest. Justitia omnium est domina et**

regina virtutem", se desfășoară tumultul emoțiilor. Se dau examenele la fără frecvență și, lîngă tracul candidaților maturi, adolescenții „de la zi" zîmbesc cu simpatie și condescendență. La Arhitectură, printre planșete și expoziții de proiecte, ni se cere sprijinul pentru înființarea unui student-club al institutului, ai cărui membri fondatori să fie ei, studenții, și pe care l-ar putea amenaja singuri, dar a cărui aprobare se tergiversează în virtutea unei repudiate deja birocrații... La cele cîteva librării de pe traseu se solicită cu insistență **Estetica** lui Tudor Vianu și eseurile lui Baudelaire (mereu această problemă a tirajelor !). În sala de gimnastică a liceului **Gheorghe Lazăr** privim cum o grațioasă și emoționată studentă (în practica pedagogică) ordonă unor elevi mai înalți decît ea : „stîng, drept, stîng, drept, stîng, drept, stîngul !" și face demonstrația unor exerciții mai dificile. La celebrul ceas, întîlnirile se dau și se consumă fără întrerupere, ca într-un inepuizabil perpetuum mobile. Totul este în mișcare, fiecare gîndește, trăiește, iubește, se bucură, se întristează, și din toate aceste componente se încheagă farmecul mozaicat al vieții universitare, a cărei inimă bate undeva pe acest bulevard. Am putea glumi poreclindu-l **Saint Michel**, tot așa cum Cișmigiului i-am putea spune **Jardin de Luxemburg**, am putea protesta că la cinematografele de pe această arteră intelectuală rulează săptămîni în șir (pentru un cu totul alt public) **„Contele Boby, spaima vestului sălbatec"** și **„Un nabab maghiar"**, că recentele grilaje de pe marginea trotuarelor nu fac decît să favorizeze aglomerația și să stînjenească nonșalanța. Este dreptul nostru s-o facem, dreptul nostru de a ne iubi capitala studenției.

Ana BLANDIANA

Donizetti s-a răsucit în mormînt!?

Titlul pare tendențios. Adevărul e că spectacolul pregătit de studenții Conservatorului „Ciprian Porumbescu" din București sub „bagheta" spirituală și hiperbolică a lui Hero Lupescu a făcut din „Don Pasquale" o excelentă parodie modernă a belcanto-ului gratuit și infatuat, a impostației grotești și cavalcante, a mișcării scenice stereotipe și inexpresive, a întregului arsenal de racile al operei.

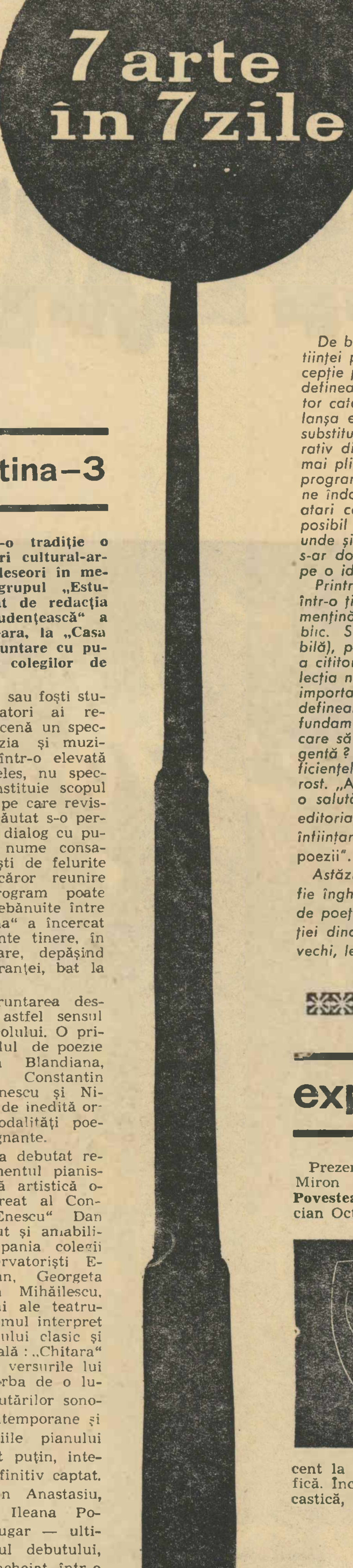
Oamenii secolului nostru, abordînd frust, cotidian relațiile dintre ei, sînt parcă din ce în ce mai puțin dispuși să accepte convenția dialogului cîntat în stil donizettian sau verdian, dar, paradoxal, nu acceptă cu plăcere nici experiențele de modernizare a dramaturgiei muzicale din ultimele creații de operă. Prin ce e deci senzațional, dar mai ales util, experimentul Conservatorului ? Prin curajul de a parodia ceea ce este desuet și balast în arta lirică de operă și de a o reda mai pură ca oricînd publicului, prin avertismentul conștient, nu didacticist, adresat viitorilor cîntăreți și spectatorilor în legătură cu falsele travestiuri ale interpretării de operă.

Că acțiunea se petrece într-un bar sau într-un „Saloon", că orchestra din fosă cu dirijorul în frac e înlocuită printr-o orchestră de jazz în blue-jeans și condusă de Rolf Albrich, că Don Pasquale e șerif iar Ernesto cow-boy , că Norina e dansatoare de cabaret iar Malatesta a devenit... barman, interesează poate mai puțin. E o logică dramaturgică răsturnată, necesară pentru îngroșarea pînă la grotesc a intențiilor de persiflare a stilului desuet și degradant al spectacolelor de operă care-l îndepărtează în ultimul timp pe meloman, atît de fotoliul de orchestră cît și de lojă, dar mai ales de galerie. Hero Lupescu, regizor trecut prin experiența montării de opere clasice și moderne, atras prin forța talentului, prin spiritualitate și prin pregnanța personalității spre regia care relevă în primul rînd idei dar creează un spectacol armonios, dă aici parcă mai mult ca oricînd curs întregii sale fantezii și experiențe de... călătorie. Inventiv, plin de poante, de gaguri, mai întotdeauna subordonate ideii declarate de parodie, Hero Lupescu creează un spectacol complex dar amuzant și relaxant, care stîrnește paradoxale controverse printre muzicieni, de la care spectatorul pleacă fericit ca și cum, în sfîrșit, cineva a îndrăznit să facă în locul său ceea ce n-a îndrăznit să facă el însuși, poate pentru că nu avea destulă imaginație. Cineva propunea, evident exagerat, că opera ar trebui închisă cîțiva ani, pentru că marile capodopere s-au banalizat prin repetare obsesivă, seară de seară. Acest cineva se situa la antipodul concepției lui Hero Lupescu, pentru că Hero Lupescu nu vrea să desființeze opera, ci să o elibereze de scleroză ! El a făcut prin noua viziune a lui „Don Pasquale" o cură terapeutică necesară operei !

A fost servit de studenți cu calități vocale și actoricești excepționale. Elena Grigorescu-Frîncu a surprins publicul prin jocul ei expresiv, subtil și extrem de mobil, trecînd de la arie la jaz cu o ușurință care promite o mare cîntăreață și actriță. Glasul ei cristalin și muzicalitatea au completat un portret memorabil pe care-l vom ține minte multă vreme. Eduard Tumageanian s-a impus în rolul său de Malatesta și de... barman printr-un joc de scenă excelent și subtil dozat și printr-o voce de rezonanță, de amplitudine, despre care se va mai vorbi. Cristian Mihăilescu și-a înțeles personajul complex și inteligent (este poate cel mai „în rol" interpret în stilul cerut de parodia lui Hero Lupescu), jucîndu-l cu o detașare aș zice brechtiană pe Ernesto, cow-boy-ul și îndrăgostitul. Gheorghe Pănescu în Don Pasquale și în seninul șerif amorezat a fost... ridicol și buf. Atît. Un rol important în spectacol a fost rezervat corului și baletului condus din punct de vedere solistic excepțional de Bojidar Petrov. În cadrul celor două ansambluri se mai simt încă distonanțe care se simt de asemenea și în reglarea tehnică a orchestrei și a stației de amplificare, care au depășit adeseori dialogul vocal.

Preambulul critic, inteligent și savuros al lui Petre Codreanu constituie nu numai o explicitare a ideii călăuzitoare a spectacolului, ci și un gest îndrăzneț și salutar al unui muzicolog întotdeauna receptiv la experimentul artistic serios, nesubminat de teribilism. Oricum, chiar dacă — după unele guri — Donizetti s-a răsucit în mormînt sîmbătă seara, pentru modul în care a fost folosit pretextul operei sale „Don Pasquale", creatorii, interpreții, spectatorii și melomanii nu au avut decît de cîștigat din acest experiment.

A. D.

Aspect din timpul recitalului de poezie al „Estudiantinei"

estudiantina–3

Cristalizînd într-o tradiţie o serie de manifestări cultural-artistice prezentate deseori în mediul universitar, grupul „Estudiantina", organizat de redacţia revistei „Viaţa studenţească" a avut, duminică seara, la „Casa Ziariştilor" o confruntare cu publicul exigent al colegilor de breaslă.

Redactori, actuali sau foşti studenţi — colaboratori ai revistei au adus pe scenă un spectacol în care poezia şi muzica au comunicat într-o elevată intimitate. Bineînţeles, nu spectacolul în sine constituie scopul acestei manifestări pe care revista a iniţiat-o şi a căutat s-o perfecţioneze în strîns dialog cu publicul. Alături de nume consacrate, poeţi şi artişti de felurite sensibilităţi — a căror reunire într-un singur program poate dezvălui afinităţi nebănuite între stiluri, „Estudiantina" a încercat lansarea unor talente tinere, în devenire, nume care, depăşind cadrul larg al speranţei, bat la porţile consacrării.

Experienţa, confruntarea deschisă au devenit astfel sensul principal al spectacolului. O primă repriză: recitalul de poezie susţinut de Ana Blandiana, Constanţa Buzea, Constantin Duică, Adrian Păunescu şi Niculae Stoian, prilej de inedită orchestraţie între modalităţi poetice diferite şi pregnante.

Partea muzicală a debutat remarcabil prin momentul pianistic de înaltă ţinută artistică oferit de tînărul laureat al Concursului „George Enescu" Dan Grigore, care a avut şi amabilitatea de a-şi acompania colegii — studenţii conservatorişti Eduard Tumageanian, Georgeta Gurgui şi Cristian Mihăilescu, autentice promisiuni ale teatrului nostru liric. Ultimul interpret a adăugat repertoriului clasic şi o piesă experimentală: „Chitara" de Sorin Vulcu, pe versurile lui Garcia Lorca. E vorba de o lucrare aparţinînd căutărilor sonore ale muzicii contemporane şi chiar dacă armoniile pianului „preparat" au şocat puţin, interesul sălii a fost definitiv captat.

Prin soliştii Dorin Anastasiu, Puica Igiroşeanu, Ileana Popovici şi Ivănuş Şugar — ultimul aflat pe pragul debutului, muzica uşoară a încheiat într-o atmosferă de entuziasm tineresc seara „Estudiantinei".

Desigur, asemenea manifestări vivace, cu caracter studenţesc, apreciate de spectatori de diferite categorii, vor trebui perpetuate şi, ţinînd seama de experienţa acestui program oferit în cadrul „Casei Ziariştilor", vor trebui de asemenea organizate pe baza unei selecţii de valori care să crească din spectacol în spectacol calitatea şi spiritualitatea grupului „Estudiantina".

„ALBATROS" ÎNTR-UN ZBOR SINUOS

De bună seamă, susţinutei invazii a cărţii asupra conştiinţei publice trebuie să i se taie cîteva canale de recepţie precis delimitate, riguros orientate. Trasee care să definească, designînd, preocupările diferenţiate ale atîtor categorii de cititori. Nivele care să fixeze, în avalanşa editorială, direcţii preferenţiale — selective — substituite oricăror interese şi gusturi. E acesta un imperativ dictat cu necesitate de curenţii unei apropieri cît mai pline de sens de obiectivele lecturii, de la care un program editorial îşi reclamă sfera de activitate. Şi nu ne îndoim că în atenţia editorilor vor fi stat (şi stau) atari cerinţe, dovadă şi eforturile de a cuprinde, pe cît posibil atent, proiecţiile ariei de lectură publică. De unde şi existenţa colecţiilor, aceste serii de titluri, care s-ar dori mulate pe o idee-problemă, pe o idee-direcţie, pe o idee-profil.

Printre ele, de apariţie recentă, colecţia „Albatros", într-o ţinută grafică inspirată, în stare — credem — să menţină treaz, pentru cîtva timp, ochiul unui anumit public. Să zicem că o premisă (modestă, dar nu neglijabilă), prin care colecţia să coaguleze stimulul unei părţi a cititorilor, a fost creată. Dar celelalte, printre care selecţia numelor ce vor ilustra colecţia ni se pare cea mai importantă? Sînt acestea în aşa măsură alese încît să definească o orientare specifică? Oare corespund unei fundamentări necesare? Au atributele unui program care să se înscrie în spiritul public ca o realitate stringentă? Şi compensează lacunele altor colecţii sau insuficienţele inerent obiective? Punem întrebările nu fără rost. „Albatros" (a cărei apariţie — să ne înţelegem — o salutăm) ni se pare a perpetua mai vechi metehne editoriale. Să ne amintim entuziasmul cu care am primit înfiinţarea unei colecţii cum e „Cele mai frumoase poezii".

Astăzi? Criterii vag selective, hazardate, au făcut să fie înghesuite aici, pe lîngă nume prestigioase, tot soiul de poeţi obscuri, degradînd şi aruncînd prestigiul colecţiei dincolo de adeziunea cititorului. Asemenea dileme vechi, lectorul de poezie e îndreptăţit să şi le reamintească şi cu prilejul apariţiei „Albatrosului". Şi aici, după numai cîteva numere, s-a statornicit confuzia.

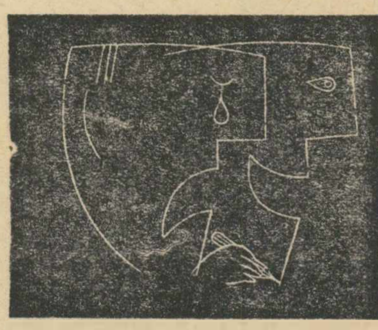
Ce vrea să fie, de fapt, „Albatros"? O colecţie a tinerilor poeţi? Dacă da, atunci ce caută lîngă Ion Alexandru sau Marin Sorescu, autori aparţinînd unor generaţii diferite? Vrea să tipărească pe cei care n-au încăput în „Biblioteca pentru toţi" ori în „Cele mai frumoase poezii", cum citim într-un program editorial? Să înţelegem, deci, că „Albatros" se erijează într-o mamă a răniţilor? Camil Petrescu, parcă, tunase cîndva împotriva „ÎMPARTIRII LOCURILOR LA PORTILE BISERICILOR" şi a „SÎMBETEI POMENILOR"! Şi aşa, librăriile şi anticariatele gem de stocuri nevandabile, cărţi ale unor scriitori de mîna a şasea, tipăriţi în tiraje de parcă s-ar chema Faulkner sau Thomas Mann. Vrea să fie o selecţie antologică din lirica celor mai talentaţi poeţi? Vrea să ilustreze activitatea poetică a unuia? Sau să-i releveze o direcţie a liricii sale? Trebuie să mărturisim că, deocamdată, aşa cum a început, colecţia nu dă impresia unei delimitări sigure. Un aer confuz pluteşte peste programul ei şi, mai mult, ea cade nu numai în sarcina „Editurii pentru literatură", ci şi în cea a „Editurii tineretului". Cu ce rost? Spre a da naştere suprapunerilor, şi, în acelaşi timp, a diferenţierilor de concepţii? Şi încă ceva. Nici de astă dată editorii noştri nu vor să priceapă, în ruptul capului, că există cărţi care se vînd şi cărţi care nu se vînd. E fapt cunoscut că volumele anterioare ale lui Sorescu, Stănescu, Alexandru s-au epuizat în cîteva ore de la apariţie. E de presupus că editorii ştiau sau măcar bănuiau. N-ar fi fost indicat, din punct de vedere comercial, dacă nu pentru altceva, să se tragă — măcar acum! — tiraje mai mari ori să se păstreze plumbul pentru ulterioare ediţii? Ar fi avut de cîştigat şi editorii şi publicul şi ne-ar fi scutit de invazia unor „reeditări" anacronice.

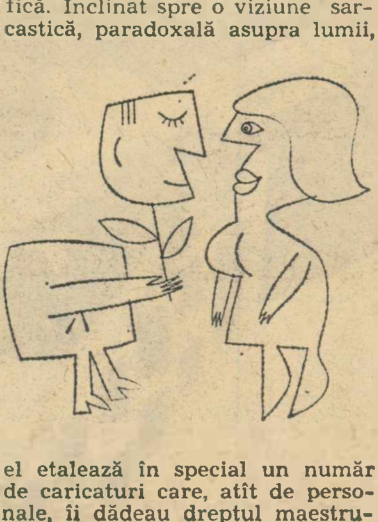
Deci, acum, după toate acestea, ce este, de fapt, „Albatros"? Că prea ni se pare lipsită de o bară de direcţie şi cine ştie ce surprize ne mai rezervă. Doar au mai păţit-o şi alţii.

Nicolae UDRESCU

expoziţii

Prezentat cel puţin elogios de Miron Radu Paraschivescu în **Povestea vorbei**, tînărul plastician Octavian Bour a deschis recent la Cluj o expoziţie de grafică. Înclinat spre o viziune sarcastică, paradoxală asupra lumii,

el etalează în special un număr de caricaturi care, atît de personale, îi dădeau dreptul maestrului de la **Ramuri** să spună: **„Linia sa e simplă, dar plină de fermitate, umorul rezultă dintr-o asociaţie de idei deseori subtilă, mai întotdeauna submergentă, nedeclarată, dintr-o pudoare şi o gingăşie a sentimentului în contrast tocmai cu voluntarul şi categoricul liniei sale atît de masculine şi de geometrice aproape. Dar nu e chiar geometria disciplina gîndirii".**

(Ilustraţiile paginii sînt selectate din expoziţia Octavian Bour).

muzica

Concertele orchestrei simfonice a Conservatorului au devenit tradiţionale nu numai prin programarea lor lunară dar şi prin noutatea lucrărilor abordate, în marea lor majoritate în primă audiţie. Consecvenţi în această direcţie, dirijorul Grigore Iosub şi orchestra amintită au prezentat în ultimul lor concert „Simfonia" a III-a de Doru Popovici şi „Simfonia brevis" a proaspătului absolvent al secţiei de compoziţie Dinu Petrescu. „Simfonia" a III-a de Doru Popovici, cu caracter bizantin, are la bază codice româneşti străvechi, expuse printr-un limbaj suplu şi în acelaş timp un stil care redă autentic atmosfera muzicii bizantine. Un preţios aport la această reuşită primă audiţie şi-a adus alături de orchestră corul Conservatorului într-un surprinzător progres faţă de ultimele sale evoluţii. „Simfonia brevis", compusă de Dinu Petrescu încă în timpul studenţiei, prezintă elemente noi, deosebit de personale pentru un student. Cele trei părţi care păstrează forma clasică se bazează pe profunde antiteze sonore, iar dintre ele cea mai realizată ni s-a părut a fi ultima, adică „Rondo"-ul.

Cristian MIHAILESCU

rampa

În aprilie vom vedea pe scena Studioului Institutului de teatru din Bucureşti capodopera lui Calderon de la Barca „Viaţa e vis" — încă nereprezentată la noi. Spectacolul este realizat de studenţii clasei conduse de prof. Beate Fredanov, în regia studentei Nicoleta Toia (anul IV Regie — clasa lector Lucian Giurchescu).

Pe afiş vom reîntîlni numele interpreţilor Sandu Popa, Lucia Dosoftei, Aimée Iacobescu, Nicolae Ţăranu, Alex. Moraru, Valeriu Dellakesa, Anton Tauf şi alţii.

Decorurile şi costumele sînt semnate de Sorin Haber şi Gina Tărăşescu, studenţi la Institutul de arte plastice „N. Grigorescu", iar muzica de Simion Ulubeanu, student la Conservatorul „Ciprian Porumbescu".

Salutăm de pe acum această rară încă — din păcate — colaborare între tinerii artişti ai celor trei institute, păstrîndu-ne comentariile — sperăm, entuziaste! — pentru premieră.

Departe de a fi uşor de analizat, personalitatea studentului se caracterizează printr-o mare varietate de însuşiri, printr-un complex psiho-moral specific, prin convingeri, orientări şi năzuinţe care necesită o analiză atentă, obiectivă.

— Iată de ce aş propune o încercare de conturare a personalităţii studentului...

DELIA LUCACIU : „E cum nu se poate mai nimerit, pentru că studentul, prin natura sa, are o personalitate distinctă, care merită şi trebuie să fie analizată... Dacă mi s-ar cere să fac un **portret** al personalităţii lui, aş aminti, dincolo de fluctuaţiile de profil de la individ la individ, calităţile care l-au impus în viaţa socială şi anume : **repulsia faţă de tot ceea ce e vechi, militarea pentru promovarea noului în orice domeniu, simţul echităţii, optimismul, perseverenţa îmbinată cu nedezminţitul curaj tineresc, setea continuă de cunoaştere, dăruirea de sine, setea de viaţă şi, de ce n-am spune-o, de dragoste...**

DORU ŢAGANEA : O componentă de prim rang a personalităţii umane consider că e autointerpelarea cu privire la utilitatea EU-lui în viaţa socială. Personal mi-am pus deseori întrebarea, chiar şi fără să-mi dau seama, dacă sînt sau nu folositor într-un anumit... domeniu de activitate. Studenţii ca specialişti potenţiali îşi pun această întrebare, şi nu ştiu dacă totdeauna găsesc un răspuns afirmativ.

RODICA RĂDULESCU : Ai dreptate. Şi eu mi-am pus această întrebare, şi, sinceră să fiu, mi-am dat seama că nu sînt deplin mulţumită de meseria mea şi că logic nici nu pot fi atît de folositoare pe cît ar trebui. Înseamnă că n-am personalitate ?

DELIA LUCACIU : Dimpotrivă, cred că tocmai această nemulţumire este o componentă a personalităţii tale, şi, în cazul tău, o componentă valoroasă. Despre mine se spune că am o personalitate... extraordinară. Şi aceasta probabil pentru că sînt foarte sinceră şi energică, pentru că ţin să-mi impun totdeauna punctul de vedere, de dragul adevărului. Cu toate acestea nici eu nu sînt mulţumită de ceea ce fac în acest sens şi mai ales de rezultatele imediate ale felului meu de a mă desfăşura şi de a mă afirma din punct de vedere intim şi social.

IULIAN NEGULESCU : Este vorba, după cîte îmi dau seama, de acea căutare înfrigurată care completează personalitatea umană. Un om care nu caută în permanenţă ceva, care se

EUL INTERPELAT

automulţumeşte cu ceea ce a făcut pînă la un moment dat, are, cred, o personalitate incompletă. In ceea ce mă priveşte, chiar la aceşti 22 de ani ai mei sînt îngrozit : dacă mor mîine, ce mă fac ? Ce-am realizat pînă azi ? Ca student la teatru vreau să-mi organizez o trupă de actori a mea, care să desfiinţeze, pe lîngă altele, şi scena ca obiect. Dacă n-am făcut-o, de pildă, pînă mîine, de ce-am mai trăit ? Unele persoane din institutul nostru zic că această trupă care trăieşte în mine ar fi o „gaşcă". Nu va fi o „gaşcă", ci o trupă de teatru total ! Pretind că în ea, chiar dacă încă nu există, e încrustată o parte din personalitatea mea. Dar, repet, sînt nemulţumit că n-am realizat încă nimic din ea...

DELIA LUCACIU : Dreptul la o gîndire proprie este un alt aspect al problemei cît se poate de nimerit a fi discutat, raporturile profesor-student caracterizîndu-se prin interferenţa personalităţilor, în care, natural, ponderea o are personalitatea profesorului. Ceea ce mă întristează însă, şi uneori chiar mă decepţionează, e că sînt unele cadre didactice care nu dau cîmp liber manifestării personalităţii studentului în toată plenitudinea ei. Din contra, aceştia impun o manieră rigidă de interpretare a fenomenelor, fără să ţină seama că şi studentul are personalitatea lui, filtrul său propriu, deseori demn de toată atenţia. De ce să nu ţi se permită să ai o părere proprie despre o operă literară ? Eu, de pildă, am discuţii contradictorii la fiecare seminar cu asistentul cursului de Istoria literaturii universale, care pretinde că numai litera cursului şi cuvîntul său sînt lege pentru studenţi. Oare, student fiind, nu poţi lărgi sfera discuţiilor cu propriile tale opinii ?

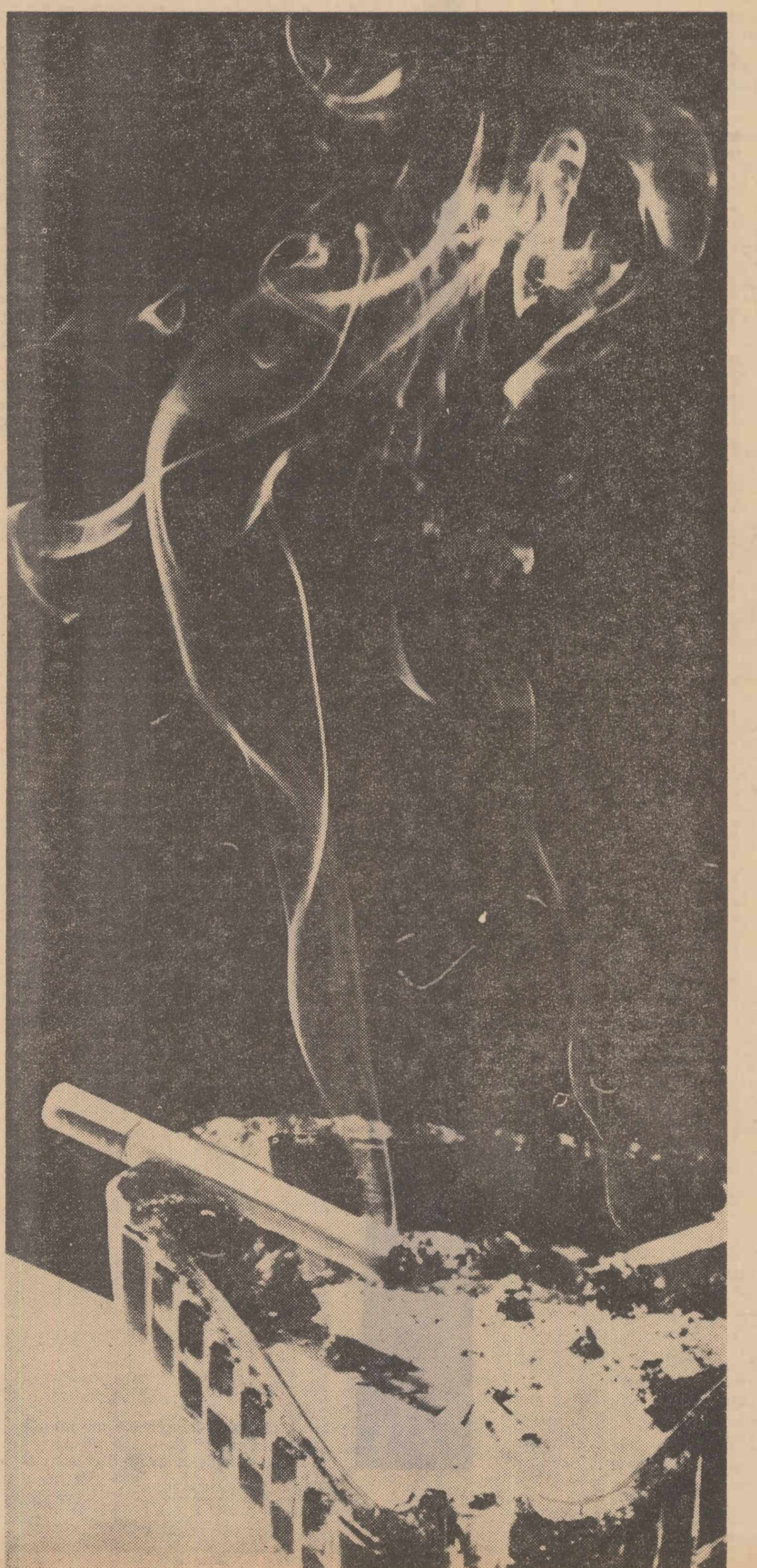
REDACTORUL : E foarte adevărat. De altfel, într-un recent articol, academicianul Nicolae Teodorescu pleda pentru acelaşi deziderat, considerînd că numai răspunzînd aspiraţiilor studenţilor săi un profesor poate şi trebuie să-şi creeze discipoli. **„Profesorul** — spunea academicianul **NICOLAE TEODORESCU — trebuie să aibă ceva din pasiunea misionarilor care cred în ceea ce predică, şi această pasiune a sa este cu atît mai atrăgătoare cu cît ea se fondează pe convingerea adevărului ştiinţific neîndoielnic şi creator..."**

GHEORGHE CÎMPEANU : Chiar aşa. Dacă impunem cuiva să înveţe după „calapod", dacă am merge toţi pe aceleaşi căi bătătorite şi răsbătătorite, cum am mai evolua ?

RADU PALICICA : Eu cred că, în această situaţie, cu atît mai mult opinia colectivă trebuie să rămînă unitară. In fond, cu toţii avem acelaşi scop final, raportat la societate, şi nu-l putem disocia de opinie, de opinia colectivă. Cît priveşte relaţia concretă profesor-student, dat fiind că personalitatea studentului se află „sub ochii" profesorului, e necesară instaurarea unei atmosfere de emulaţie a unei atmosfere academice de care studentul nu trebuie să fie străin. E necesară, deci, respectarea reciprocă a personalităţii...

Dragomir HOROMNEA

COMPLEXE şi COMPLEXAŢI

„OM SIMPLU" sau „OM COMPLEX"

A fi un „om simplu", în accepţiunea dialogului cotidian, înseamnă a fi un om mediu, cu trăsături de caracter nobile şi fireşti, confundat în imensa majoritate a acelor care trăiesc, respiră şi aspiră spre fericire, de pe planeta Pămînt. Intelectuali de pe diferite meridiane, filozofi, psihologi, biologi, esteţi etc. propun o răsturnare la antipod a expresiei, afirmînd că omul secolului XX nu mai poate fi caracterizat prin banala şi lapidara caracterizare de „om simplu", ci prin aceea de „om complex". Problemele care-l frămîntă, evenimentele în miezul cărora îşi desfăşoară viaţa şi activitatea, realităţile sociale, politice şi morale care îi solicită mereu un răspuns şi o atitudine, fac din omul, din intelectualul secolului XX, un individ cu o existenţă complexă. Dezbaterile de acest fel ni se par fireşti. Ele cunosc o interesantă tensiune emoţională şi spirituală printre studenţii de pretutindeni. Dar solicitările maxime în rezolvarea problemelor diurne, ritmul rapid de evoluţie a civilizaţiei şi în raport cu acestea efortul continuu dinamic de adaptare la cerinţele ştiinţei, producţiei şi culturii moderne, generează fenomene interesante de manifestare a individului, a tînărului intelectual. Complexele de superioritate şi de inferioritate sînt două aspecte care nu trebuie neglijate din dezbatere şi care completează profilul... complex al studentului, generînd atitudini şi opinii dintre cele mai contradictorii. În ce măsură influenţează aceste aspecte personalitatea viitorului intelectual şi, mai ales, care sînt cauzele ce le generează? Iată subiectul anchetei de faţă, care-şi propune să investigheze un aspect adeseori trecut cu vederea, al cunoaşterii personalităţii studentului.

**...a vedere, oriunde întîlneşti tineri eşti ten-
...zi, şi în cele mai multe cazuri părerea este
...ă, că ei se caracterizează prin acel plus de
... de cutezanţă, de încredere în sine care sur-
...ate obstacolele. Dar iată ce am aflat în urma
...ate corespondenţe cu doi studenţi: unul de
... tehnică, al doilea de la una cu profil uma-**

... comunicare cu nimeni... Singurul meu prieten: Beethoven!

...ţin răutăcios, am totuşi o fire închisă şi cred
...t lucru, în afară de orele de facultate, aproape
...-l petrec singur. Nu am avut un prieten bun
... copil şi mă întreb pînă cînd o să dureze a-
..., căci mi-e teamă de timpul care se deschide
... Stau ore întregi în casă şi pentru că nu am
...it pur şi simplu la pereţi. Citeam destul de
... an, doi, dar am din ce în ce mai puţin chef
... ceva. Din cînd în cînd îmi mai pregătesc cîte
...n rest, mă întreb în fiecare dimineaţă ce-am
... respectivă şi aştept seara ca să mă culc şi
... ore.
... spus să ies din mine, să-mi găsesc un cerc de
...ă distrez. De ce aş face-o? Sînt atît de puţini
...re m-aş înţelege! Realizez mintal o prietenie
...iţie, dar practic? Tu investeşti ataşament şi
...ile, întrebîndu-te cum o mai duci, nici n-apuci
...ra că „prietenul" este deja la cinci metri de
...ult îl interesează răspunsul tău.
...onsider că toate ceaiurile, reuniunile, aceste
...racţie, nu sînt decît plictiseli în comun în cele
...ri şi în rest manifestarea inconştienţei ridico-
...ntîmplat de cîteva ori să mă nimeresc în ase-
... şi mi s-au părut pur şi simplu penibile în-
...face spirite, de a distra lumea, de a fi în cen-
...M-au scîrbit flirturile pe care fiecare dintre
...le angaja cu parteneri ai altei perechi şi ple-
... cu „jumătatea"... nou angajată. Poate că am
... pentru că sînt atît de rar invitat...
...uzica simfonică şi am încercat să invit pe cîte
...diţie. Mulţi s-au scuzat, alţii au acceptat dar
...sfîrşit, cei care au venit n-au mai trecut a doua
...s să cred că nu am nici un fel de comunicaţie
... acum sînt ferm convins de asta. Poate, dacă
...tenă, lucrurile s-ar schimba. Caut să stau, cît
...două cunoştinţe, prieteni de doi ani, care se
... bine, îi admir, îi invidiez şi mă gîndesc cum
...cu prietena mea, dacă aş avea-o...
...m s-o găsesc căci, pe lîngă izolarea mea, nici
...t prea darnică cu mine, nici nu ştiu unde s-o
... încît să nu risc. Căci atunci cînd îmi place o
...ate pentru ca să nu o deziluzionez, poate pentru
...endent e mai elegant îmbrăcat, mai vesel, mai
...ersat decît mine; odată apărut, nici n-aş mai
...nţă...
... care-l iubesc, aşa cum aş putea, cred, să
...ne, este Beethoven, pentru că îl înţeleg; şi pe
...

...mantic! Nu mă atingeţi, pericol de moarte?

... gîndesc la trecut îmi apar foarte clare lu-
...atunci, receptîndu-le, aveau repercusiuni —
...gii — în conştiinţa mea, din ce în ce mai
...i nu putem să le găsesc o logică. Ele au fost

...ulte ori partenerul unor discuţii de genul

...nt?
...ultatea de...
...eresant, una din cele mai frumoase facultăţi...
.... In ce an?
...ai am un an şi termin. Sînt la Institutul pe-

... În sfîrşit... Bun şi ăsta! Ce ieşi de-acolo,

...m avut pentru prima dată o prietenă, dar
... decît cîteva luni, căci părinţii ei aflînd la ce
...nscris i-au interzis să se întîlnească cu mine,
...rmat, convinsă că nu eram decît un oarecare.
... asta, pentru prima dată mi-am pus problema
...ve, iar în momentul în care am primit reparti-
...ncic, bineînţeles, totul s-a transformat într-un
...nferioritate a inteligenţei. Mă revoltam îm-
... lucru, simţeam că nu este aşa, dar trebuia
...i poate, într-adevăr, nu realizasem nimic pînă
... să arăt, în primul rînd în faţa mea, că nu
...am rămas oarecum infirm, căci, atunci cînd
...n o conversaţie, nu pot să vorbesc, să mă controlez dacă nu spun o prostie şi tocmai atunci nu reuşesc nimic. Dacă am o lucrare de făcut, o fac cu îndoiala dacă voi reuşi sau nu.

M-am decis să iau totul de la început. Deci 3 ani ireparabil pierduţi! Am dat examen de admitere la Universitate, deci la o facultate... în adevăratul sens al cuvîntului, unde se fac... cinci ani!

Am susţinut anul trecut o lucrare de seminar. Am muncit pentru ea cu foarte mult suflet. Asistentul m-a ascultat, mi-a mulţumit pentru aportul adus la seminar etc. etc. Nu puteam merita o altă apreciere decît o astfel de expediere... amabilă? Cu toate acestea am luat anul cu peste 9,50.

Acum am o prietenă. Părinţii ei nu ştiu că mai sîntem împreună, pentru că ne-am certat... de cîteva luni. A doua oară i se interzice cuiva să fie împreună cu mine. De ce? Pentru că îndrăznesc să-mi afirm sincer şi cinstit, trecînd peste convenienţe, opiniile despre viaţă şi societate, sau pentru că sînt un visător, un romantic?

Pornind de la cele două scrisori anonime am consultat trei profesori specialişti în materie de psihologie în privinţa conplexelor de inferioritate. Departe de a ridica pretenţia rezolvării totale a acestei probleme delicate, arătăm mai jos, în general, discuţiile purtate la această „masă rotundă" realizată prin... corespondenţă.

Complexele pot apărea şi la cei pe care succesul nu-i ocoleşte

Conf. univ. Paul Popescu-Neveanu, de la Facultatea de psihologie, ne-a precizat accepţia dată fenomenului.

— Complexele de inferioritate implică o perturbare a cunoaşterii de sine. Mai mult, ea se extinde şi asupra raportului individ-lume. Într-o asemenea situaţie, omul este copleşit de împrejurări, parcurgînd puternice stări de depresiune. O eventuală refacere nu poate menţine totuşi o măsură corectă, datorită unei exagerări inverse, conform căreia individul îşi impune în încercările sale o superioritate, o dominare falsă, evident, a cauzei care a generat complexul de inferioritate. Aceasta este aşa-zisul complex de superioritate. În acest caz, în contactul direct cu cauza respectivă, se menţine totuşi raportul de inferioritate şi totul se întoarce, într-un cerc vicios la starea iniţială. Astfel, fenomenul se petrece printr-o permanentă pendulare între cele două extreme, complexele de inferioritate şi cele de superioritate.

Rep.: Deci nu există unele fără altele?

P. P. Neveanu: În cazul proeminenţei unora, celelalte există latent, ascunse, justificate prin argumente colaterale, căci individul caută să le nege prezenţa, oricînd, în faţa lui şi a altora. În psihologie, ele sînt denumite complexe polarizate.

Rep.: S-au emis păreri conform cărora complexele de inferioritate ar constitui o treaptă a succesului că, cunoscîndu-le prezenţa şi căutînd anularea lor, este mobilizată întreaga forţă a individului...

P. P. Neveanu: Ar fi adevărat, dar numai în cazul indivizilor „forte". Numai că ei, avînd această calitate, nici nu ajung să-şi pună problema complexelor de inferioritate. Dar, în sfîrşit, există totuşi şi asemenea cazuri. Pe de altă parte există situaţii care pot determina complexe de inferioritate chiar la cei pe care succesul nu-i ocoleşte, dar hipersensibilitatea le este familiară; ajunge o singură părere a unui „novice" în ale invidiei, cum că rezultatele muncii n-ar fi meritate... etc...

Ambianţa lui „stimate coleg"

După consultaţiile acordate studenţilor săi, **H. H. Stahl, profesor la catedra de sociologie,** foarte volubil şi atent, ne-a expus pe îndelete cîteva lucruri, foarte interesante.

Rep.: Problema complexelor de inferioritate este foarte vastă şi complicată. O suită întreagă de factori condiţionează aceste tulburări de multe ori grave ale personalităţii, a căror apariţie este facilitată de lipsa de experienţă a adolescenţei şi tinereţii. Ne-aţi putea da cîteva cazuri concrete, care să constituie tot atîtea cauze de natură socială, ale complexelor de inferioritate?

H. H. Stahl: Îmi amintesc de unul din studenţii mei, care provenea dintr-o familie ce-i crease condiţii excelente de studiu şi viaţă, atît de excelente încît nu mai trebuia să facă nimic singur. A avut, aşadar, un avans încă din start, cunoştea foarte multe cărţi, dar a fost un start furat, căci s-a trezit la vîrsta studenţiei departe de familie, complet neinformat în privinţa vieţii pe picioare proprii. Modul de a se descurca al colegilor săi în diferite situaţii practice constituia pentru el un necunoscut impenetrant.

În altă ordine de idei, există şi astăzi o anumită inversare de valori, conform căreia mulţi tineri capabili sînt frînaţi de faptul că întîlnesc în calea lor afirmarea altora care n-ar merita acest lucru.

Rep: Vă referiţi probabil la reuşite prin aşa-zisele „pile"?

H. H. Stahl: Într-adevăr, prin protecţia unor persoane suspuse, n-are importanţă cum au ajuns la aceste protecţii, sînt o mulţime de modalităţi, se poate avansa mult prea fără efort. Şi de ce n-ar fi preferat drumul pietruit, cărării de munte? Astfel, situaţia celui care-şi vede ocupat locul de către nulităţi nu este deloc roză. Şi dacă el nu este înzestrat cu forţa trebuitoare de a pătrunde esenţele, ajunge foarte uşor să renunţe la luptă printr-o neîncredere în forţele proprii.

Rep: Găsiţi un rol important profesorului în prevenirea sau chiar în salvarea fenomenelor generate de complexe?

H. H. Stahl: Unul din cele mai importante, pentru că este în contact cu studenţii şi mai ales prin influenţa personalităţii sale. Mult cunoscutul meu profesor Gusti a fost mare ca savant, dar în aceeaşi măsură şi ca profesor, căci este lucru ştiut că nu toate somităţile ştiinţifice pot fi şi profesori buni. Lui îi găsesc principala calitate în remarcabila intuiţie a sufletului studenţilor săi. Imediat ştia cînd se clătina fie personalitatea, fie încrederea în ei, sau în viitorul lor. Dacă observa pe cineva în asemenea situaţie, imediat supralicita, dîndu-i o lucrare de făcut spre exemplu, îi spunea că-i ştie calităţile şi că aşteaptă ceva important de la el.

În afară de aceasta pe toţi ne numea „stimate coleg", şi asta nu numai formal. Şi cînd un Gusti spunea că are încredere în tine...

Rep.: Într-un cuvînt, diferenţa dintre catedră şi băncile amfiteatrului dispărea şi asta nu în detrimentul stimei şi respectului pentru profesor, sau **lezînd personalitatea studenţilor.**

H. H. Stahl: Pe cîtă vreme actualmente există profesori, destui de mulţi din păcate, care nu au nici un fel de corespondenţă cu studenţii, decît poate... din priviri. Ei nu simt în nici un caz pulsul sălii şi atunci prelegerea devine ceva fad, anost, de genul **„asta ştiu, învăţaţi şi voi ce puteţi".** Or, esenţialul nu e să stai o singură dată de vorbă cu studentul. Şi asta în condiţiile examenului... Pentru că îl inhibi!

Complexele de inferioritate sînt marca anxietăţii existenţei conştiente...

Dintr-o lungă discuţie cu medicul **I. Iancu**, de la Spitalul „Gheorghe Marinescu" din Bucureşti, am spicuit cîteva foarte interesante observaţii.

Rep.: Ne aflăm într-o perioadă importantă de evoluţie socială: competiţiile între indivizi nu se desfăşoară totdeauna pe teren egal; este deci firesc să apară complexe de inferioritate, condiţionate de modul de valorificare a rezultatelor muncii şi de posibilităţile de finalizare ale acestora. Există cauze biologice şi sociale. Ce raport se produce între ele?

I. Iancu: Foarte strînse legături. De multe ori ele acţionează concomitent, sau ultimele succed primelor. În orice caz se intercondiţionează. Înzestrarea fizică nesatisfăcătoare, impresia de insuficienţă a mijloacelor aptitudionale, hipersensibilitatea, influenţabilitatea constituie tot atîtea premise foarte uşor materializabile în complexe de inferioritate. Ele fac parte din pluralitatea de faţete ale existenţei şi, fiindcă omul are o existenţă conştientă, acest caracter este şi marca anxietăţii. Mulţi tineri se ştiu, conştient sau nu, handicapaţi în această privinţă.

Rep.: Acest handicap apare în urma unei ciocniri a individului fie cu sine, fie cu lumea?

I. Iancu: Ca manifestare da, însă se ajunge aici în urma unui proces istoric care are ca rezultat impresia de inferioritate şi neliniştea interioară; şi de aici pînă la neîncrederea în sine nu mai există decît un pas. Alteori există intern o predispoziţie către autosancţionare, către autonegare, un fel de luciditate malefică — drum deschis spre starea maladivă a fenomenului de dezadaptare.

Rep.: Peste aceste premise biologice se suprapun fenomene externe — cauze de natură socială?

I. Iancu: Să luăm un exemplu oarecare. Cît de mulţi tineri sînt aproape sau total lipsiţi de relaţiile necesare în viaţă! Unii fac vizite, se distrează la reuniuni particulare, sînt invitaţi, au prietene multe şi drăguţe, alţii deloc. Aceştia se află într-o situaţie umilă, unde se petrece divorţul între cerinţe şi înfăptuiri. Apare un pronunţat sentiment de inutilitate şi astfel mai sus-amintita neîncredere în sine se transformă în complex de inferioritate.

Rep.: Sîntem studenţi, deci viitori intelectuali. Există ceva specific în această privinţă, legat de munca noastră?

I. Iancu: Legile biologice sînt generale, dar natura nu lucrează ştanţat, ci individualizează prin îmbinări diferite de calităţi şi defecte fiecare persoană. Deşi un individ are un nivel satisfăcător de înzestrare spirituală, apare totuşi o insuficienţă în alte privinţe legate totuşi de meseria lui.

Rep.: De exemplu, lipsa de înclinaţie spre desen a unui student de la Arhitectură sau un student de la Română care nu are înclinaţii pentru limbi străine?

I. Iancu: Şi multe altele. Pe de altă parte, sistemul de învăţămînt este aprig, nu cruţă, blamează, din cauza acestor lipsuri. Societatea nu este întotdeauna atentă, nu posedă decît foarte rar inventarul de potenţe ale unei personalităţi şi prin această prismă are loc uneori o apreciere sau o negare în totalitate. Societatea cere individul în toate laturile sale! Şi individul trebuie să depună eforturi energice, conştiente, de a răspunde acestei solicitări!

Anchetă realizată de Radu TIMOFTE

In Japonia: CEL MAI LUNG TUNEL SUBMARIN DIN LUME

Ingineri şi specialişti japonezi lucrează astăzi la realizarea celui mai lung tunel submarin din lume numit „Tunelul Seikan". Acest tunel va lega cea mai mare dintre cele patru insule principale ale Japoniei (Honshu) cu Hokkaido, cea mai nordică din arhipelag. Tunelul va trece prin strîmtoarea Tsugaru şi va măsura în total 36.4 km — 22 km sub mare iar 14,4 km pe pămînt. El va uni capul Tappizaki din Honshu şi capul Shirami-Misaki din Hokkaido.

La ora actuală cel mai lung tunel submarin din lume este în Anglia, tunelul Severn (7 km), iar cel mai lung tunel subteran este Simplon (19.8 km) între Italia şi Elveţia. Deci odată terminat, tunelul Seikan va ocupa primul loc în cadrul acestor două categorii de tuneluri. Lucrările privind planurile acestui tunel începuseră deja în anul 1939, dar au fost abandonate temporar din cauza războiului. În 1946 Căile Ferate Japoneze înţelegînd importanţa proiectului au întreprins studii geologice preliminare. În 1954 un taifun dezastruos provoacă scufundarea vaporului „Toya Maru" care circula prin strîmtoarea Tsugaru. Vieţile şi bunurile pierdute au constituit un motiv puternic în vederea continuării studiilor întreprinse. În acest scop a luat fiinţă în 1955 un comitet tehnic de cercetare compus din experţi şi specialişti de înaltă calificare. Acest comitet după un an de examinare a tuturor datelor obţinute a ajuns în 1956 la concluzia că proiectul era din punct de vedere tehnic realizabil, iar în raport se specifica că vor fi necesari 10 ani pentru realizarea unei astfel de operaţii.

După prezentarea acestui proiect s-a întreprins o altă serie de cercetări cuprinzînd sondaje seismice şi sonore. S-a ajuns la concluzia că două treimi din fundul oceanului dinspre Hokkaido erau compuse din tuf iar restul din andezit. Succesul construcţiei va depinde de rezolvarea problemei numeroaselor falii existente, cît şi de detectarea schimbărilor de straturi. Totuşi se pare că acest lucru nu prezintă o greutate deosebită pentru inginerii japonezi, care şi-au dovedit priceperea în construcţia, încă înaintea celui de al doilea război mondial, a unui alt tunel, Kanmon (3,6 km), care leagă Honshu de Kyushu, cea mai mare insulă din sud. Cu toate acestea, marea şi apele subterane îşi pot face loc prin fisurile rocilor şi uneori produc inundaţii grave. Societatea de construcţii din cadrul Căilor Ferate Japoneze, care răspunde de realizarea proiectului, va săpa un tunel de probă. Acest tunel, măsurînd 2,5 km în diagonală şi 20 km în orizontal, va fi terminat în principiu în 1969. Lucrările se desfăşoară în prezent în bune condiţiuni, iar excavatoare foarte perfecţionate avansează pe zi ce trece în subteran.

Tunelul definitiv va fi construit mai tîrziu. Nu se ştie pînă acum dacă va fi construită o linie dublă sau simplă. Decizia finală va depinde de condiţiile geologice.

Avînd în vedere lungimea lui (36 km), tunelul nu va putea fi utilizat de automobile. Gazele de eşapament care l-ar invada ar trebui să fie evacuate şi în acest scop diametrul tunelului ar trebui să fie dublat, ceea ce l-ar face, din punct de vedere tehnic şi economic, irealizabil. Din acest motiv, tunelul va fi destinat exclusiv trenurilor electrice. Automobilele vor fi transportate prin tunel cu ajutorul unor vagoane special amenajate în acest scop.

După raportul societăţii de construcţii a Căilor Ferate Japoneze, executarea proiectului va costa în jur de 100 000 milioane yeni (1 370 milioane franci) şi va fi terminat în 1975. Noul tunel, ultima verigă a reţelei de mare viteză a căilor ferate naţionale care se întinde din extrema nordică a insulei Hokkaido, pînă la cea sudică a insulei Kyushu, va permite triplarea numărului de călători. Tunelul Seikan va bate un nou record nu numai prin lungimea lui, dar şi în ceea ce priveşte procedeele de realizare submarină. Se speră ca Japonia, profitînd de lunga experienţă şi de folosirea utilajelor celor mai moderne, să reuşească realizarea a ceea ce se va înscrie cu succes în istoria mondială a construcţiei de tunele şi să se poată compara cu tunelul ce e în curs de execuţie sub Canalul Mînecii, care va uni Anglia cu Franţa.

I. TAMAŞ

electronica şi inima

Reanimarea cuprinde ansamblul măsurilor profilactice sau terapeutice necesare readucerii în condiţii fiziologice (iar în cazuri grave, cel puţin compatibile cu supravieţuirea) a principalelor funcţii organice independent de cauza afecţiunii. Mijloacele de reanimare se adresează pulmonului, inimii, rinichilor, ficatului sau creierului în parte, dar mai ales se adresează organismului în general, considerat ca un tot.

De multă vreme există asemenea tratamente esenţiale simptomatice, ca de exemplu scufundarea în apă rece, stropirea cu oţet, o anumită poziţie a corpului (numită Trendelenburg, după autorul care a descris-o iniţial) şi care se folosesc cu succes în medicina populară cînd unei persoane „i se face rău", „leşină" sau... „se pierde".

Dezvoltarea ştiinţelor în general, dezvoltarea electronicii în special, au adus mari foloase medicinei şi aplicarea cuceririlor noi în domeniul cardiologiei a salvat un număr însemnat de oameni de la o moarte sigură.

Trei tehnici importante constituie astăzi baza reanimării cardiace :

„CÎINII DE PAZĂ" ÎŞI FAC DATORIA

1. Supravegherea activităţii electrice a inimii prin monitori electrici. Electrozii sînt plasaţi pe toracele pacientului aflat sub supraveghere şi traseul electrocardiografic continuu apare pe un ecran osciloscopic, indicîndu-se în acelaşi timp forma electrocardiogramei şi frecvenţa activităţii inimii.

Un dispozitiv electronic supraveghează de asemenea de la distanţă şi orice anomalii care apar sînt semnalizate sonor. Personalul de specialitate condus de o asistentă sau de o soră de specialitate poate urmări într-o altă cameră activitatea inimii la 5 — 6 bolnavi concomitent.

Se reglează ritmul inimii, să spunem la 120 de bătăi pe minut (sau dacă pacientul este tahicardic, la 140/minut) şi orice tulburare de ritm care trece peste această cifră este imediat semnalizată printr-un zgomot special şi echipa pregătită poate interveni de urgenţă.

Pentru limita inferioară semnalul de alarmă apare la 60 bătăi pe minut sau dacă bolnavul suferă de un bloc atrio-ventricular se scade alura la 40 bătăi pe minut.

Pe lîngă vizualitatea osciloscopică, aparatele permit — atunci cînd apar tulburări — o imediată înregistrare grafică pe hîrtie, pentru documentaţia suplimentară a cadrelor medicale.

Aceste dispozitive numite „cîini de pază electronică" sînt foarte folositoare, în special în cazul unor tulburări de ritm fugace iar supravegherea a peste 1000 de bolnavi, în diferite ţări, le-a dovedit din plin utilitatea, mortalitatea reducîndu-se cu peste 30%.

Aparatura este astfel prevăzută încît bolnavul să poată tuşi, să poată vorbi şi să se poată întoarce în pat, fără a se declanşa semnalul sonor sau vizual. De obicei se înregistrează electrocardiograma dar există aparate care în acelaşi timp supraveghează şi pulsul, ritmul respirator, tensiunea arterială etc. Menţionăm că asemenea aparate vor intra în funcţiune în curînd şi în ţara noastră la diverse clinici de specialitate.

CURENTUL ELECTRIC ŞI VIAŢA

2. Şocul electric extern — transtoracic — constă în eliberarea unui curent de înaltă energie care traversează toracele, ajunge la inimă şi realizează o „depolarizare intensă, masivă şi uniformă a cordului" şi permite ca nodul sino-atrial (care de fapt este conducătorul inimii) să fie repus în drepturile-i uzurpate de o tulburare de ritm (fibrilaţia atrială, tahicardie paroxistică atrială sau ventriculară, flutter atrial şi fibrilaţie ventriculară). Pacientul este pregătit printr-o injecţie anestezică cu Baytinal şi apoi primeşte un „şoc electric" de 50 — 200 waţi/secundă (rar se ajunge la 300 sau chiar 400 waţi/secundă) şi ce cele mai multe ori se trezeşte fără „palpitaţia" pe care o avea înainte şi fără să fi simţit nimic deosebit.

Se foloseşte de obicei un aparat „tip Lown" cu electrozi largi (diametru pînă la 10 cm.) fixaţi cu ajutorul unor mînere izolate şi aşezaţi în mod foarte precis, în aşa fel încît direcţia curentului electric să intereseze auriculele bolnavului.

Mulţi bolnavi cu tulburări de ritm (aşa-zise „palpitaţii") nu răspundeau pînă acum satisfăcător la medicaţia clasică. Recent s-a descoperit rolul „curentului electric" în tratamentul unor boli care nu puteau fi stăpînite cu medicamente, dar, ceea ce este mai important, s-a folosit această metodă cu succes în tratamentul unor boli dintre cele mai grave.

Sigur că se face o supraveghere continuă electrocardiografică înainte şi după şoc, dar rezultatele sînt spectaculoase atît la pacienţii la care alte mijloace terapeutice nu au avut nici un efect, cît şi la bolnavii cu fibrilaţie ventriculară — o tulburare foarte gravă, care pînă la existenţa acestui aparat era mortală. Menţionăm că şi în ţara noastră metoda a fost folosită cu succes la un număr mare de bolnavi în Centrul de Asistenţă a Cardiacilor (ASCAR).

„INIMA DE BUZUNAR"

3. Întreţinătorii electrosistolici ai inimii furnizează miocardului (muşchiului inimii) impulsuri electrice de o energie şi la un ritm convenabil, şi aceste impulsuri declanşează contracţii cardiace care permit menţinerea unei circulaţii sanguine satisfăcătoare.

Fie că există o stimulare a inimii pe cale endocardică cu ajutorul unui electrod-cateter, fie că este vorba de o stimulare externă, electrodul este prevăzut la extremitatea din afară cu un dispozitiv stimulator numit „pace-macker", care trimite „comanda" la ritmul reglat la 40—60—80 bătăi pe minut şi reglarea se face destul de uşor — această „inimă de buzunar" fiind aşezată în teaca muşchilor abdominali. S-au propus foarte multe tipuri de aparate şi ele sînt indicate în special în caz de bloc atrio-ventricular total, cînd o parte a musculaturii cardiace, atriile, bat pe cont propriu, iar o altă parte, ventriculele, bat de asemenea pe cont propriu la un ritm scăzut (de obicei sub 40 bătăi pe minut) nu mai există o funcţionare normală, sincronă şi comandată de la un centru superior, aşa cum se întîmplă în condiţii fiziologice.

Metoda stimulării transcutane pusă la punct în 1952 de către Zoll s-a dovedit deosebit de utilă şi ea este folosită astăzi în toată lumea.

Menţionăm că şi în ţara noastră un număr de bolnavi au primit la spitalul Fundeni cîte un pace-macker şi duc o viaţă normală chiar cu această „inimă de buzunar".

Desigur că mai sînt necesare o serie de puneri la punct ale aparaturii, de personal calificat care să le „implanteze", să le „cureţe" şi să le întreţină ; dar cu toate acestea rămîne valabilă părerea lui Beck după care „inima rămîne încă bună pentru a muri".

Dr. Gh. BUNGHEZ

O armă teribilă, mai teribilă decît bomba H : HIPNOZA

Hipnoza nu mai poate fi la ora actuală atributul magicienilor. Zi de zi îşi pierde partea de spectaculos şi devine un subiect de studiu ştiinţific. Se susţine, de altfel, că nu e un dar pentru iniţiaţi şi că oricare dintre noi poate face apel la hipnoză. Pentru a justifica această afirmaţie, cîţiva savanţi americani au hipnotizat un număr apreciabil de studenţi pe baza unui text înregistrat şi difuzat pe bandă de magnetofon. Dar hipnoza nu este un scop în sine şi nu poate deveni o armă decît în măsura în care ea este instrumentul unei sugestii. În faţa unei arme atît de suspecte, este necesară o mare prudenţă — după cum au confirmat specialiştii mondiali în hipnoză, reuniţi în cadrul simpozionului de la Tourtour, Departamentul Var — Franţa

E cunoscut faptul că, pînă în prezent, hipnoza a adus un aport apreciabil în medicină prin anihilarea, de pildă, a durerilor provenite de pe urma arsurilor, a naşterilor a durerilor de dinţi etc. Psihiatrii recurg, de asemenea, la hipnoză în terapeutica psihozelor şi nevrozelor. În sport ea constituie un remediu pentru preîntîmpinarea tracului etc. etc. Pe de altă parte, a suscitat interesul educatorilor în studiul limbilor moderne. Dar aplicaţiile capitale ale hipnozei constau în a-l determina pe individ să se adapteze la condiţii de viaţă neprevăzute : emoţii, căldură, frig, acceleraţii brusce. Şi încercări de acest gen, efectuate asupra cosmonauţilor americani, au dat rezultate dintre cele mai promiţătoare. În sfîrşit, reprezentanţii marilor case de comerţ plănuiesc o vînzare spectaculoasă cu ajutorul hipnozei. Şi cum de la publicitate la propagandă nu e decît un pas, experţii războiului psihologic văd în hipnoză marea lor revanşă. S-ar putea să aflăm că între timp au fost hipnotizaţi înşişi experţii... !

Lichide care ne atrag prin... magnetism !

Faptul că trăim în epoca minunilor ni-l atestă şi ceea ce, elevi fiind, învăţam cu conştiinciozitate la şcoală : numai corpurile solide pot fi magnetice. Eroare ! Şi lichidele se pot bucura de această proprietate, mai bine zis se pot magnetiza, cu o singură condiţie : să fie pulverizate cu particule magnetice foarte fine cu diametrul de numai 100 angstroemi (a suta milioana parte dintr-un centimetru). Trecînd printre polii unui magnet exterior, lichidul magnetizat astfel curge mai repede, devine compact, îşi augmentează presiunea.

Oamenii de ştiinţă consideră că aceste lichide magnetice vor putea fi folosite la maşinile electronice de calcul pentru transmiterea unor semnale, la construirea unor generatori electrici cu rotor fluid.

Să aşteptăm confirmarea în fapte.

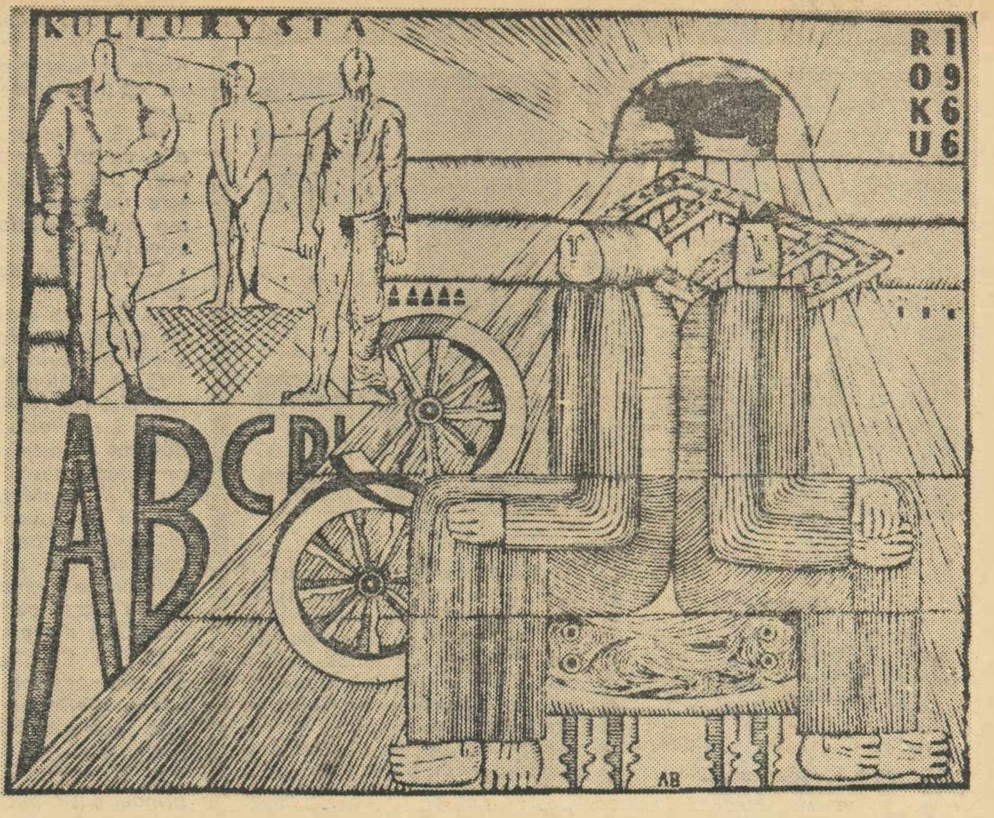
Încă un manuscris din Marea Moartă

În Izrael a fost descoperit recent un nou manuscris ebraic. Este unul dintre cele mai lungi pergamente din Marea Moartă. „Ruloul" are o lungime de 8.50 metri. Pînă în prezent, acesta nu a fost descifrat în întregime, dar se ştie deja că se compune din patru părţi. Prima inserează sacrificiile şi sărbătorile ebraice, cum ar fi acelea ale vinului şi untdelemnului : a doua, nu este altceva decît o succesiune de precepte morale, a treia este o descriere a unui templu sacru, iar ultima cuprinde statutul regelui şi furnizează amănunte cu privire la preîntîmpinarea războaielor.

Este vorba, de fapt, de un text inedit şi, fireşte, de o incontestabilă însemnătate pentru istoria popoarelor din această parte a lumii.

dialectica ideilor

A. B. C.-PENTRU VIITORUL ŞTIINŢEI

de CECIL FRANK POWELL
Laureat al Premiului Nobel — Anglia

MICROPARTICULE ŞI MACROINSTITUTE

Una din caracteristicile esenţiale ale timpului nostru este uriaşa dezvoltare a ştiinţei şi tehnicii, domenii care permit omului să dovedească posibilităţile sale creatoare. O ţară care nu este interesată cel puţin de unele probleme ale ştiinţei contemporane rămîne în afara evoluţiei umanităţii, lucru care are consecinţe atît asupra vieţii ei intelectuale, cît şi asupra posibilităţilor productive.

Mai ales fizica nucleară, fizica particulelor elementare şi domeniile legate de ea cunosc o evoluţie rapidă. Ţelul lor este de a pătrunde cît mai mult în structura universului material. Din cele mai vechi timpuri oamenii au crezut că va veni un moment cînd nu vor putea merge **mai departe** în descifrarea structurii materiei. Acum, nu mai putem avea această convingere şi nu mai putem afirma, ca vechii greci, că „atomii sînt indivizibili". Descoperirea unei enorme varietăţi de particule, mai puţin durabile dar tot atît de importante ca şi electronii, protonii, neutronii, gruparea lor în familii amintind de clasificarea Tabloului lui Mendeleev, dovedesc elocvent că pătrundem în domenii cu totul noi. **De curînd, răsfoind „Materialism şi empiriocriticism", scris de LENIN în 1912, mi-am reamintit de uimitoarea sa afirmaţie: „electronul este inepuizabil", afirmaţie cu atît mai genială cu cît, în acea vreme, lumea oamenilor de ştiinţă avea tendinţa să creadă că există particule stabile, imuabile.**

Marea generalitate a descoperirilor din ultimele decenii şi a consecinţelor lor profunde ne permite să credem că mulţi ani de aici încolo, fizica particulelor va rămîne unul din domeniile ştiinţei care va înregistra un mare progres şi că noua imagine pe care ne-o vom făuri despre structura materiei va exercita o imensă influenţă asupra tuturor ştiinţelor naturale.

În institutele naţionale şi internaţionale care dispun de mari acceleratori de particule, aceste posibilităţi şi perspective se transformă în realităţi.

DE LA SAVANTUL-ARTIST LA SAVANTUL-MUNCITOR

Un savant format în tradiţia de acum 30—40 de ani îşi imaginează cu greu, dacă nu le-a trăit el însuşi, metodele care se aplică în aceste institutii. Mii de persoane sînt antrenate în această muncă, tehnica este perfectă, precizia este de mare rigoare, planificarea şi conducerea unor astfel de instituţii pun probleme complexe. Cînd acum 60 de ani Marie şi Pierre Curie ajunseseră la marile lor descoperiri, cercetările în domeniul fizicii particulelor mai aveau farmecul unor creaţii individuale. Un bărbat şi o femeie puteau construi, împreună cu un mecanic, toate aparatele necesare experienţelor. Materialele necesare le stăteau la îndemînă şi mai nimic nu se opunea lucrărilor pe care doreau să le efectueze. Artiştii au şi ei o libertate analogă atunci cînd creează, şi savanţii n-au renunţat uşor la ea, atîta timp cît complexitatea problemelor şi necesitatea absolută a unor metode noi de lucru nu i-au obligat să adopte un alt stil de activitate. Prin 1930, apariţia primilor acceleratori a impus noi metode de lucru; dezvoltarea energiei nucleare în scopuri paşnice ori de război, paralel cu experienţa căpătată de generaţii întregi de fizicieni prin operaţiile la scară industrială, au impus munca în echipe mari. Fizica nucleară permite să se întrevadă ce va fi ştiinţa viitorului; în cadrul ei au apărut pentru prima oară metodele pe care alte ramuri ale ştiinţei le-au adoptat sau le vor adopta în funcţie de dezvoltarea şi amplificarea cercetărilor.

PUTEM PROFETIZA VIITORUL... ŞTIINŢEI?

Într-un curs ţinut acum 100 de ani, **MAXWELL** spunea: **„Pentru noi cei ce nu cunoaştem decît spiritul timpului nostru şi trăsăturile gîndirii care ne este contemporană, este tot atît de greu să descifrăm caracterul general al ştiinţei viitorului, pe cît este să prevedem înseşi descoperirile ce se vor face. Ştiinţele experimentale ne dezvăluie mereu noi procese ale naturii şi ne obligă să căutăm forme cu totul noi pentru a le înţelege".**

Se aminteşte adesea faptul că au fost necesari 50 de ani pentru ca experienţele electromagnetice ale lui Faraday să dea rezultate practice. Un alt exemplu: prin anii 1920—1930 a apărut mecanica cuantică şi în cadrul ei teoria relativităţii. Noţiunile introduse atunci păreau bizare, ezoterice şi de mică semnificaţie practică; acum întreaga noastră ştiinţă este impregnată de ele, importanţa lor este fundamentală nu numai teoretic ci şi pentru ramuri întregi ale industriei. Este greu să evaluăm acum ce urmări vor avea descoperirile din ultimii ani. Fără îndoială că ele vor fi mari şi experienţa ne arată că ele vor depăşi chiar şi cele mai îndrăzneţe speranţe.

Se spune adesea că această profundă pătrundere în structura materiei la care luăm parte nu ar avea o importanţă prea mare pentru viaţa practică viitoare, dat fiind că procesele de care ne ocupăm sînt depărtate de ceea ce astăzi reprezintă „obişnuitul". Mi se pare că acest punct de vedere este îngust: **chiar dacă procesele în discuţie nu vor contribui la dezvoltarea industriei aşa cum o cunoaştem acum, trebuie să subliniem că una din cele mai subtile meniri ale ştiinţei este aceea de a pune bazele unor noi industrii, pe care în prezent nu sîntem capabili nici să ni le imaginăm.**

Dacă ne gîndim la descoperirile noi în domeniul astronomiei, ca spre exemplu **„galaxiile explozive"** care cer imense surse de energie, evaluate uneori la 10^{62} ergi şi care nu pot fi explicate nici prin procese nucleare, cine poate afirma că, în 100 de ani, nu vom cunoaşte asemenea noi şi superioare surse de energie? Cine poate azi să delimiteze exact perspectivele care se deschid prin imensul progres dezlănţuit de aplicarea radioactivităţii în chimie, biologie şi medicină? Dar dacă nu sîntem capabili noi să ne imaginăm posibilităţile viitoare ale ştiinţei, atunci cine o va face?

Este evident că nu putem prevedea descoperirile fundamentale şi nici urmările lor. Noutatea în situaţia noastră este că exigenţele ştiinţei faţă de oameni şi ale societăţii faţă de ştiinţă sînt considerabile. **Lucrînd în cadrul marilor uzine ştiinţifice, trebuie să facem o diferenţă între ceea ce este sigur şi ceea ce pare doar posibil şi să abandonăm ceea ce nu are multe şanse de reuşită. Dar dacă ne lipseşte curajul şi imaginaţia, consecinţele pot fi foarte neplăcute.**

În prezent, marile state atribuie cercetărilor ştiinţifice fundamentale 0,3% din produsul naţional global şi această proporţie creşte continuu. **TOTUŞI, CE ROL VA AVEA ŞTIINŢA ÎN VIITORII O SUTĂ DE ANI? SE SPUNEA ADESEA CĂ, DACĂ FONDURILE PENTRU CERCETARE S-AR DUBLA ÎN FIECARE 8—10 ANI, AŞA CUM SE ÎNTÎMPLĂ ACUM, ATUNCI ÎNTR-UN SECOL TOATE RESURSELE VOR FI INVESTITE DOAR ÎN CERCETAREA ŞTIINŢIFICĂ.** Preocuparea legată de o asemenea eventualitate mă duce cu gîndul la un tată care, informat de soţie că fiul lui s-a îngrăşat cu 7 kilograme în primul an, ar striga înspăimîntat că, dacă va continua astfel, în 40 de ani va deveni un monstru! Unii savanţi consideră că fondul destinat cercetărilor ştiinţifice fundamentale ar trebui să fie de 0,6% din produsul naţional global, alţii sînt de părere că peste 100 de ani vom consacra 50% cercetărilor, pentru că în toate domeniile vom fi în situaţia analogă instituţiilor care lucrează cu mari acceleratori unde limita dintre ştiinţă şi tehnică dispare. **Mie mi se pare puţin probabil că în 25 de ani, investiţiile în cercetări vor depăşi 1% din produsul naţional.**

Marile centre care posedă acceleratori naţionali şi internaţionali colaborează strîns cu savanţii din universităţi şi din alte institute de învăţămînt superior. Este foarte important pentru aceste centre, dar acest lucru nu schimbă caracterul esenţial al învăţămîntului universitar, în care nivelul de gîndire este influenţat de obiective predominant teoretice; imaginaţia cercetătorilor universitari — după cum spunea BACON — „se lărgeşte şi se intensifică pentru a putea cuprinde Tabloul Universului pe măsura dezvăluirii tainelor lui". Acest lucru le permite savanţilor să-i entuziasmeze pe tineri pentru ştiinţă şi tehnică.

LEGENDA CONSTRUCŢIEI PARTENONULUI ŞI ENTUZIASMUL ŞTIINŢIFIC

Se spune adesea că, acum 50 de ani, ştiinţa mai era „preistorică". Aceasta nu este şi părerea mea, pentru că în acest fel minimalizăm realizările unor giganţi pe ai căror umeri ne-am înălţat. În orice caz, posibilităţile sînt expresia mijloacelor. **MARIA SKLODOVSKA CURIE** a spus la Sorbona în 1924: **„Este adevărat că descoperirea radiumului s-a petrecut în condiţii precare şi că hangarul care ne adăpostea a căpătat farmecul unei legende. Dar acest element romantic n-a fost un avantaj, el ne-a măcinat forţele şi a întîrziat realizările noastre. Cu mijloace mai bune, am fi putut reduce la doi ani cei cinci ani de început ai muncii noastre, am fi putut atenua tensiunea în care am lucrat şi experienţa noastră nu ar trebui uitată în viitor".**

Accesul la imensele resurse materiale este profitabil şi nu trebuie să ne lipsim de el. **Consider situaţia din ultimii 70 de ani ca o adevărată epocă de aur.** Sarcina noastră este de a o continua. În trecut, epocile de mari realizări erau scurte şi nesigure. **Principalii eroi erau indivizi izolaţi. CU TOATE CĂ ÎN VREMEA NOASTRĂ ŞTIINŢA ŞI TEHNICA EXERCITĂ O IMENSĂ INFLUENŢĂ SOCIALĂ, ELE DEPIND TOTUŞI DE CARACTERUL DIFERITELOR SOCIETĂŢI ÎN CARE SE DEZVOLTĂ, DE ATITUDINEA FAŢĂ DE ŞTIINŢĂ ŞI DE RESPECTUL PE CARE ACESTEA ÎL ACORDĂ.** ERASISTRATE spunea: „Cei ce nu sînt obişnuiţi cu cercetările ştiinţifice sînt copleşiţi şi abandonează repede din cauza oboselii şi a incapacităţii intelectuale, ca acela care participă la o probă de fugă fără antrenament. Dar cel care e obişnuit cu experienţele, cel care a făcut astfel un pas dificil înainte, nu va mai părăsi niciodată investigările — nu numai pentru o zi, ori pentru o noapte, ci pentru toată viaţa".

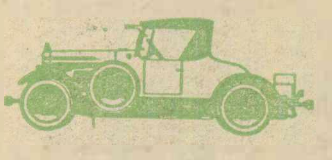
Acest entuziasm dintotdeauna al oamenilor de ştiinţă este indispensabil într-o muncă ştiinţifică cu adevărat creatoare şi, în condiţiile vremilor noastre, entuziasmul rămîne principala reţetă a unei vieţi creatoare; ACEST ENTUZIASM ÎNSĂ TREBUIE SĂ FIE CANALIZAT PENTRU CREAREA INDUSTRIEI VIITORULUI. MAREA ŞTIINŢĂ N-A PUTUT EXISTA FĂRĂ ENTUZIASM ŞI PIERZÎNDU-L AZI RISCĂM SĂ AJUNGEM LA O DEZUMANIZARE A ŞTIINŢEI.

Apar desigur dificultăţi datorită noilor exigenţe faţă de savanţi; li se cere să lucreze ca membri ai unor echipe, departe de casa lor; de cele mai multe ori rolul lor este modest, în marile întreprinderi dominînd o severă disciplină, o planificare strictă şi realistă, un program stabilit. O situaţie asemănătoare a existat atunci cînd s-a trecut de la manufactură la marea industrie. Consecinţa a fost că adesea muncitorul, în cursul activităţii productive, nu mai putea să dea frîu liber imaginaţiei creatoare şi că adevărata lui viaţă începea abia după munca obositoare ce-o efectua. Nu putem duce prea departe analogia între ştiinţa contemporană şi industrie, pentru că în ştiinţă rar se întîmplă să executăm de două ori acelaşi lucru. Şi totuşi, probleme de comportare sînt asemănătoare şi omului de ştiinţă.

Construcţia Partenonului a pus atenienilor probleme mult mai mari decît cele pe care omul de azi le are cînd construieşte uzinele ştiinţifice. Dacă am face un desen al Partenonului şi am dori să-l reconstruim în altă parte, poate am obţine o clădire asemănătoare, dar ea nu va mai avea splendoarea celei dintîi.

Partenonul a fost construit înainte de fatala despărţire dintre arhitecţi şi constructori şi trebuie să subliniem că în marile noastre instituţii ştiinţifice atît planificarea cît şi execuţia sînt în mîna savanţilor, lucru care asigură unitatea concepţiei. Ca şi în cazul Partenonului, unde fiecare zidar constructor era responsabilul coloanei la care lucra cu echipa sa, munca ştiinţifică se organizează în echipe cu sarcini care cer talent şi originalitate de la fiecare membru al ei. Această metodă ar trebui să nu fie părăsită. Pentru a obţine rezultate ştiinţifice de valoare, trebuie ca în întreprinderile ştiinţifice să se asigure condiţii de muncă cu adevărat creatoare, care să creeze interesul, pasiunea efectivă a fiecărui lucrător.

ETC ETC ETC

Un Chichester al Franței:

ERIC TABARLY

Prima și cea mai spectaculoasă călătorie pe mare la începutul acestui an: 680 de mile la bordul unei corăbii cu nume de pasăre: Privighetoarea Neagră. Itinerarul? Un „zbor" spre sud pînă la capul Howe (paralel cu coasta australiană), apoi strîmtoarea Bass, și în sfîrșit... Tasmania „Chichesterul" navigației franceze e protejat de Eol și îi învinge într-un concurs pe australieni la ei acasă.

Cîteva secvențe din filmul vieții acestui temerar: la 21 de ani, în 1953, participă la o competiție de-a lungul coastelor franceze într-o barcă-jucărie. Învinge valurile și somnul timp de o săptămînă. Are o singură dorință: să-și păstreze echilibrul emoțional, să învingă deci teama de gol, de singurătate. Cu prilejul unei noi escapade, cînd barca i-a fost torturată de furtună, undeva, aproape de Terra Nova, o împinge spre mal printre ghețuri cu mîinile congestionate pe rame. Profanii nu pot realiza semnificația navigației solitare. E ca și cum ai merge într-un autocamion prin Sahara, înnebunit de spectrul „fetei morgana". Navigatorul se logodește cu barca și în ea — nădejdile și deznădejdile Și din această logodnă. Tabarly a smuls 6 victorii fascinante: la Morhan Cup, la Gotland Round în Suedia, la Channel Race, la Fastnet, Playmouth și la Rochelle Benodet, în șase etape de navigație

Entuziast al valurilor și al solitudinii dintre cer și pămînt, Tabarly este declarat în 1967 campion suprem al navigației franceze. Însuși generalul De Gaulle, exprimînd recunoștința întregii țări, îi înmînează în decembrie, anul trecut, distincția de Cavaler al Legiunii de Onoare. La numai 35 de ani deci, e personajul numărul 1 al Franței în materie de navigație, înconjurat de obișnuitul tam-tam publicitar pe care-l refuză și-l renegă.

Și totuși, cu acest titlu de glorie ar putea să se retragă în baraca lui la Quiberon, în Bretania, împăcat cu sine, cu oceanul. Dar nu! Autodidactul Tabarly, constructorul dotat (singur și-a realizat vasul suplu ca o privighetoare) e gata să traverseze Atlanticul în cursul lunii iunie în tovărășia a doi motani, unicii martori ai viitoarei lui neliniști. Apoi? Încă un vis care prinde contur: cu banii pe care-i va primi ca drept de autor pentru cartea sa „Victoria singurătății", va finanța și organiza o croazieră neobișnuită: o expediție polară pe o mică ambarcațiune cu pînze. •

Poate că ghețurile eterne se vor topi la flacăra acestei pasiuni cu nume atît de obișnuit: Eric Tabarly.

Marin Sorescu, Iona și problema pescuitului...

De multă vreme voiam să-i luăm lui Marin Sorescu un interviu. Odată exprimată, dorința noastră a fost împărtășită cu destulă înțelegere de poetul și dramaturgul atît de comentat în ultimul timp. (Păcat că la unii comentatori competența este înlocuită cu un soi de interjecție intelectuală!). Nu ne-a mirat de fel faptul că ni s-a fixat ca loc de întîlnire restaurantul „Pescarul", lîngă „Dunărea".

M. S.: *Știi, voiam să fim în atmosferă...*

C. D.: *Așadar, îți place peștele?*

M. S.: *Păi, ca oltean...*

C. D.: *Mersi asemenea.*

M. S.: *Și mai e ceva... Dar asta o las pentru la urmă: surpriza...*

C. D.: *Mă iei tare?*

M. S.: *Te rog să-l urmărești pe bătrînul chelner care ne servește...*

C. D.: *Are o figură de om tare păcălit de pîrdalnica asta de viață.*

M. S.: *Oho!*

C. D.: *De fapt, eu voiam cu totul altceva... Mi-am adus aminte că te-ai născut la 29 februarie!*

M. S.: *Și ce-i cu asta?*

C. D.: *Tu cum faci? Îți sărbătorești ziua de naștere numai din 4 în 4 ani? Cînd or începe cu festivitățile oficiale știu că o să le convină tuturor: și la Uniune și la Academie...*

M. S.: *Refuz încă de pe acum să intru în Academie.*

C. D.: *În fond poți să-ți sărbătorești singur ziua de naștere: faci trei ani economii și în al patrulea, ăla bisectul, îi tragem un chiolhan...*

M. S.: *Aș putea avea în fiecare an o zi în plus după 28 februarie...*

C. D.: *?*

M. S.: *Aș pleca în așa fel ca, ocolind pămîntul, să sosesc în 28 februarie, la ora 24. Dar eu, de fapt, aș sosi în 28 februarie, la ora 0, pentru că se cîștigă o zi, ca-n Jules Verne...*

C. D.: *Îmi imaginez că, dacă în anul în care te-ai născut, februarie n-ar fi avut 29 de zile, nici nu te-ai fi născut, nu?*

M. S.: *Asta cam așa e: în 1 martie prea aș fi fost mărțișor...*

C. D.: *Cînd erai copil ai visat să fii celebru?*

M. S.: *Ce-ți veni? Nu-ți amintești că trăgeam cu praștia în pozele clasicilor? Și-apoi ce fel de celebritate mai e și asta? E ca un fel de turn în care te vîră cu forța! Ca o vitrină! Totul e închis...*

C. D.: *Aha, de-aici poate și ideea cu burțile de pește... Unii zic că în Biblie nu e chiar așa...*

M. S.: *Pescarul din Biblie era, ca să-i zic așa, profesionist, pe cînd pescarul meu este un amator ghinionist. El n-a prins niciodată un pește adevărat...*

C. D.: *Bine, dar cei din borcan?*

M. S.: *Nu erau prinși de el. Un pește adevărat nu poate fi decît unul prins de el.*

C. D.: *Atunci nu-s adevărați nici cei care l-au înghițit?*

M. S.: *Firește. Pentru el, adevărat nu este decît faptul că ar putea pescui sau că ar putea fi înghițit. Este drama omului din punctul de vedere al peștilor. Este exact ce și-ar imagina un pește ghinionist, vînător de oameni, cum ar înțelege acest pește că această vînătoare n-are nici un sens.*

C. D.: *Cu alte cuvinte — obsesia peștilor mari care a pus stăpînire pe unul care nu este în stare să prindă nici pești mici...*

M. S.: *Pentru că dacă el ar prinde pești mici, ar fi el însuși pește... Un pește în care ai încăpea pești mai mici, așa cum el încape în pești mai mari... încît actul final al piesei mele n-ar mai avea nici un sens.*

C. D.: *Gurile rele spun că ar fi vrut să joace Bibanu...*

M. S.: *În primul pește?*

Ni s-au adus porțiile de crap prăjit, cu varză călită.

M. S.: *Ce zici de chelner?*

C. D.: *Mde... Cam ciudat... Mi-a dat un crap de-un chil...*

M. S.: *Știi, îl cheamă Iona...*

C. D.: *Cu-u-um?*

M. S.: *Io-na.*

Am mîncat într-o tăcere de mormînt. Undeva, într-un colț, Iona veghea cu ochi mici, aprinși de o viață misterioasă, care se petrecea de multă vreme în sine.

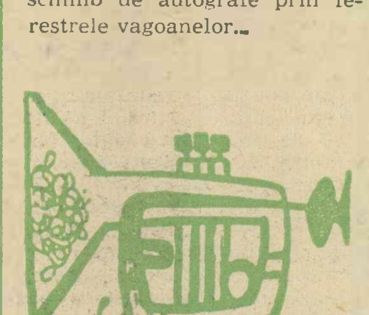
Constantin DUICĂ

CANTEUROPA EXPRESS

Bobby Solo și Dino dînd „autografe" unui funcționar al vămii cehoslovace. O fotografie din recentul turneu al „trenului muzicii și ritmului"— Canteuropa Express. Copenhaga, Praga, Köln, Londra, Rotterdam — iată cîteva din

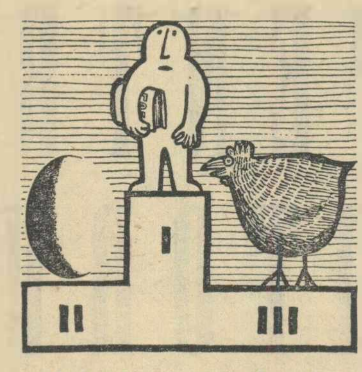

orașele vizitate de această caravană muzicală în ale cărei vagoane sînt transportate decoruri, instrumente, expoziții de pictură volante și, bineînțeles, vedete: Caterina Caselli, Rita Pavone, Gigliola Cincuetti, Eduardo Vianello, Ricky Shayne. Un „express" care oprește la fiecare stație, oferind posibilitatea unui schimb de autografe prin ferestrele vagoanelor.

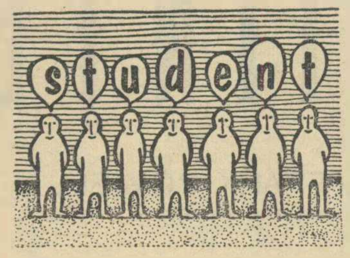

Student de la zero la infinit

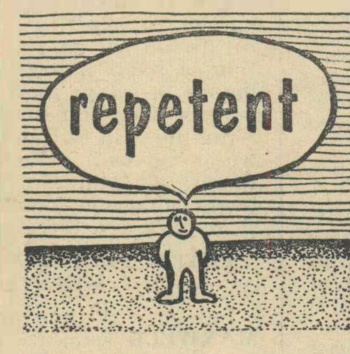
Serial de Ion Dogar - Marinescu (II)

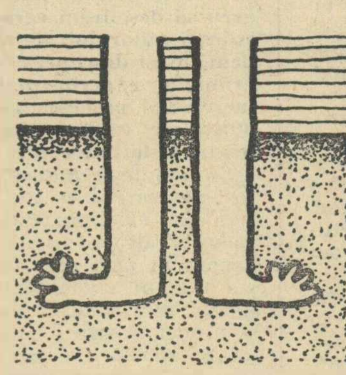
Primul a fost studentul

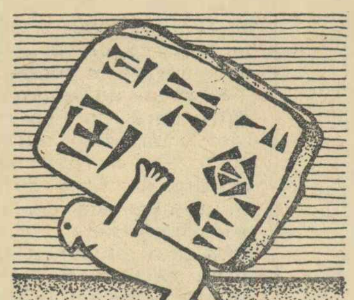
Aducînd fiecare contribuția lui, s-a creat un cuvînt nou...

...Căruia o fire de „poet" i-a găsit, fără niciun efort, o rimă

Cu mult timp înainte o maimuță antropoidă dăduse primul „examen de stat"... vertical

Cultura prin culturism, ieri...

...și azi

Aș putea să mă sinucid în apartamentul dv.? (4)

Celălalt: Partea proastă e că nu mă pot decide. Socrate s-a sinucis, după cum știți, deschizîndu-și o venă, pe cînd Seneca, dimpotrivă, a folosit o arteră. Studiind aceste cazuri celebre am ajuns la concluzia că nu pot deosebi o arteră de o venă. Și atunci...?

Unul: Folosiți alt mijloc. De pildă otrava.

Celălalt: E prea demodat. În epoca contemporană numai șobolanii mai sucombă cu asemenea procedee învechite. Or, un intelectual nu e un șobolan, domnule...

Unul: Asta s-ar putea afirma cu toată certitudinea.

Celălalt: Aș vrea să încetez din viață într-un mod original, de avangardă.

Unul: Desigur. În lumina celor mai noi cercetări ați putea folosi un pahar de untdelemn.

Celălalt: Untdelemn, pur și simplu?

Unul: Da, și mai ales simplu. Iată cum se procedează: Se ia un pahar de untdelemn în mînă, se urcă la etajul 8 și se aruncă cu capul în jos. Nu paharul, dumneavoastră. Moarte garantată.

Celălalt: Perfect. Dar atunci la ce mai servește untdelemnul?

Unul: Aici e cheia problemei, domnule. Cînd corpul dv. va fi găsit pe trotuar, zdrobit, și pătat cu untdelemn, toată lumea se va întreba: la ce i-a trebuit untdelemnul? Mister. Senzație. Veți deveni un sinucigaș celebru. Un caz. Succes fără fisuri, pentru că nimeni nu va înțelege nimic.

Celălalt: Prea complicat.

Unul: Aveți simțul umorului, domnule?

Celălalt: S-ar putea presupune.

Unul: Muriți atunci de rîs. Sau autogîdilați-vă.

Celălalt: O, nu.

Unul: Sînteți un capricios. Puteam să am norocul de a găzdui un sinucigaș mai puțin capricios. Mă rog. Mai fac o ultimă încercare. Priviți această umbrelă. De soare și de ploaie. Și mai ales de damă. Ultimul tip

Celălalt: Mă pot sinucide cu o umbrelă?

Unul: Da. Priviți. Se ia umbrela de mîner. Se deschide gura. Apoi se introduce umbrela cu vîrful, în cavitatea toracică. Se a-pa-să... așa... și la ur-mă... se des-chi-de...

Celălalt: Formidabil! Senzațional! Îmi place. Domnule, hei, domnule! Ah, ați murit! Păcat.

(**Celălalt** își ia pălăria și pleacă. Cinci minute pauză. Apoi **Unul** se ridică, scoțîndu-și umbrela din stomac. O închide și o pune la loc).

Unul: Ha, ha, ha! L-am păcălit.

Eugen PATRICHE

NIMIC MAI SIMPLU

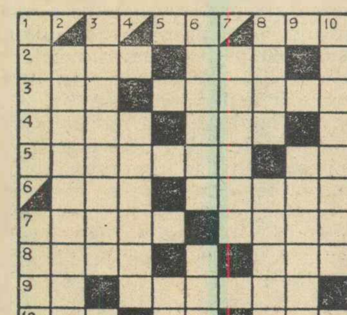
ORIZONTAL CLASIC

1) Carte — Par de lemn; 2) Partea groasă a osiei — Începe opoziția; 3) Copac — Explicat la urmă; 4) Comună în R.P.U. — Răsărit; 5) Reparat — Pene!; 6) Eleganță — Rochie... de casă; 7) Mini-om — A tăia în bucăți; 8) Faptul de a oua — Loc propice somnului; 9) Zaharia Nelu! — Îndoieli, nesiguranțe; 10) Combustibil pulmonar — Sau — Control tehnic de calitate!

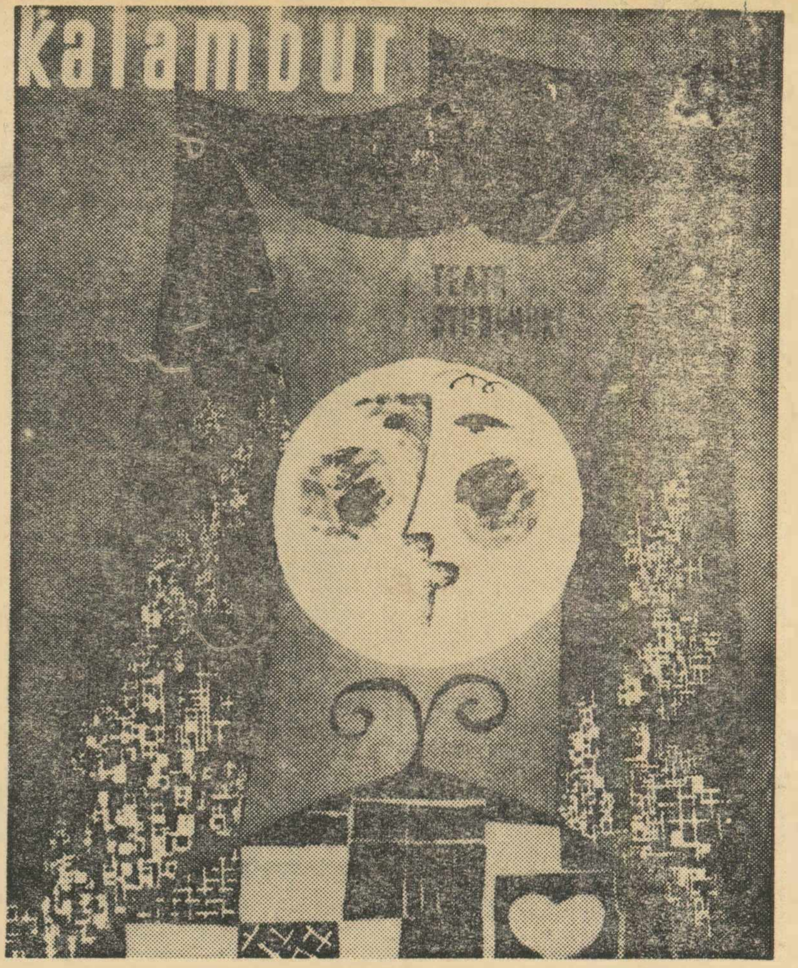
VERTICAL CU POANTE

1) Re — Ochi de fier; 2) Prag studențesc; 3) Destinată; 4) A reproduce textual; 5) !; 6) Remediu — Scriere!; 7) Țară; 8) Liniște! — Strop; 9) Și-a recunoscut greșeala; 10) Isnitit.

Dumitru BUJDOIU

teatrul studențesc în lume

„la mama" de pe off-off Broadway

În septembrie 1966, în timpul Festivalului internațional al teatrului studențesc de la Zagreb, a apărut meteoric o trupă ciudată al cărei afiș anunța că spectacolele încep exact la orele 24 și că nu intră în concurență pentru premii ! Cîțiva actori tineri, studenți sau, mai precis spus, discipoli ai diferitelor teatre profesioniste americane, șocînd printr-o comportare degajată, patetică, printr-o costumație ciudată de la blue-jeans pînă la rochii de domnișoare bătrîne cu volănașe, stîrniseră senzație printre participanții la Festival. Într-una din nopți, am reușit să ne strecurăm în sala de spectacole, la orele 24, și să asistăm la una din reprezentațiile trupei americane, „La mama" de pe off-off Broadway din New York, aflată într-un lung turneu prin Europa. A fost o noapte care a pus la încercare nervii și imaginația spectatorilor prin cîteva artificii de regie necunoscute nouă, o noapte compensată prin prezentarea unui text valoros într-o interpretare pur și simplu formidabilă, pe tema însingurării și suspendării omului în circuitul social american. Piesa se chema: „*America Hurrah*" și era semnată de un tînăr dramaturg descoperit și lansat de această trupă, dramaturg pe numele lui exotic : Jean-Claude van Italie. Directoarea acestei trupe călătoare, trupă la ora aceea refuzată de Asociația oamenilor de teatru americani pentru că nu-și plătea actorii și studenții, deși aceștia se oferiseră benevol să joace. era,

și este încă tînăra mulatră Ellen Stewart, o femeie plină de temperament și energie, pe care am avut prilejul să o cunosc. Ellen Stewart este de fapt desenatoare de modă și face oficiul de directoare și de animatoare a trupei de pe Broadway din pură pasiune pentru teatru. În cîțiva ani — lansînd autori ca Jean-Claude van Italie, cunoscut deja publicului american, ca Paul Foster, ale cărui lucrări sînt preluate de un teatru din Edinburg, ca Landford Wison, ale cărui piese au fost editate de curînd, ca Leonard Melfi sau ca Sam Shepard — trupa „La mama" a cucerit sufragiile celor mai avangardiști spectatori americani. Sala de spectacole e de fapt un cafe-bar în mijlocul căruia se află o scenă, bombardată din toate părțile de reflectoare și unde, de jur împrejur, iau loc seară de seară cca 100 de spectatori, de obicei abonați ai teatrului printr-o cotizație săptămînală de un dolar. Această trupă, care a străbătut în triumf întreaga Europă, a făcut o breșă puternică printre teatrele de pe Broadway, prin actualitatea pieselor pe care le abordează, prin stilul de teatru, direct, frust, care-l fac pe spectator să participe activ la evenimentele și dezbaterile spectacolului.

Încheiem prezentarea succintă a acestei trupe de avangardă prin declarația spontană și sinceră a animatoarei miss Ellen Stewart, care poate fi montată pe frontispiciul clădirii unde joacă : „Iubesc teatrul. Pentru mine, teatrul reprezintă o mare și permanentă bucurie".

Adrian ULMEANU

centro universitario teatrale — roma

Activitatea *Centrului Universitar Teatral* din Roma cunoaște trei direcții principale : În primul rînd prin CENTRUL DE STUDII care promovează dezbateri, conferințe, întîlniri cu actori și autori de teatru de pe toate meridianele, în al doilea rînd prin COMPANIA DE PROZĂ și în al treilea rînd prin ȘCOALA DE DECLAMAȚIE. Centrul de studii care deși funcționează autonom suscită un inters deosebit printre amatorii teatrului universitar mai ales prin colaborarea sa cu compania de proză, oferindu-i acesteia din urmă, adeseori, programe și texte interesante pentru a fi reprezentate în *studio*. Școala de declamație se ocupă în special cu realizarea concretă a programului Centrului de studii prin organizarea unor recitaluri de poezie și proză dramatică pe școli și pe curente, și prin pregătirea viitorilor actori ai Companiei de proză. Centrul universitar teatral din Roma consideră — manifest — teatrul ca un fapt de cultură și nu ignorează toate implicațiile sale sociale și politice, avînd ca program permanent :

— descoperirea unor noi autori — italieni sau străini — care prin tematică și prin limbaj constituie adevărate talente și revelații, cu piese apte pentru a fi jucate într-un teatru universitar ;

— reluarea cu un caracter profund exegetic dar și scenic a unor texte uitate sau inedite, mergînd pînă la o cronologie foarte îndepărtată, dar al căror mesaj să fie real și actual ;

— realizarea unor experimente scenice originale și curajoase, de avangardă !

Începînd din februarie 1960, anul fundamentării Centrului universitar teatral, și pînă astăzi, s-a dezvoltat aici o intensă activitate cuprinzînd zeci de spectacole (dintre care unele prezentate la diferite festivaluri internaționale din Franța, Italia, Turcia), spectacole în lectură, din teatrul existențialist, expresionist sau de avangardă american, numeroase conferințe urmate de spectacole (în colaborare cu Gassman, Salerno, Masina, Albertazzi, Mauri, Scaccia, Enriquez, Ionesco, Guerierri), nenumărate spectacole de declamație ale elevilor școlii de recitare, cercetări filozofice și exegetice teatrale.

Printre spectacolele care s-au bucurat de cel mai mare succes se numără : „LA CORTIGIANA" de Pietro Aretino în regia lui Georgio Bandini și „SULLA PEDANA", dramă în două părți de Gilberto Mazzoleni, spectacole în premieră absolută.

Dintre activitățile Centrului de studii, cu un deosebit interes au fost primite : conferința urmată de un original spectacol pe tema „Teatrului contemporan al Europei Orientale" și dezbaterile în legătură cu tema „Teatrul universitar și teatrul stabil". De asemenea, remarcabile au fost întîlnirile cu principalele complexe italiene conduse de „Visconti-Stoppa-De Lullo ; „Piccolo Teatro din Milano", „Enriquez-Moriconi-Mauri".

Centrul de studii al C.U.T. — Roma scoate de asemenea o publicație în al cărei sumar se înscriu studii de exegeză asupra unor autori dramatici cunoscuți sau inediți, precum și texte dramatice ale unor autori pe care i-a descoperit.

Dobrin ANANIA

un „kalambur" la wroclaw

În acest an, în care teatrul studenților din Wroclaw împlinește 10 ani de la prima premieră cu piesa „Confiscarea stelelor", repertoriul numără aproape 30 de spectacole, iar pe frontispiciul său este înscrisă „insigna de aur" acordată de Asociația Studenților Polonezi. Din 1964 Kalambur are propria sală, afirmîndu-se nu doar ca unul din cele mai vechi teatre studențești poloneze, dar și ca un adevărat centru al vieții culturale a orașului și un redutabil participant la concursurile și festivalurile teatrului studențesc internațional.

La capătul primului deceniu al activității sale, din multiplicitatea formulelor folosite, din diversitatea mereu reînnoită a genului de teatru practicat se evidențiază caracteristica sa principală de a fi fost un fragment și o expresie a înseși istoriei studenților polonezi, prin care teatrul însuși a dobîndit propria sa siluetă distinctă. În primul rînd, varietatea de tipuri experimentale de teatru, căci Kalambur reunește de fapt 4 teatre : pe lîngă cel propriu-zis — o scenă a poeziei, una a debuturilor și un cabaret. Scena poeziei nu e doar cadrul pentru montaje de poezii, ci locul interpretării unor spectacole teatrale inovatoare renunind recitări, muzică, decor și dans, cum au fost cele pe versurile lui Blok sau ale unor poeți polonezi. Experimentul este esențial și pentru activitatea cabaretului axat pe o tematică de actualitate și un contact direct cu spectatorii. Cît privește scena debutanților, ea este deschisă nu doar actorilor și autorilor, ci și regizorilor și scenografilor începători (în holul teatrului există o expoziție permanentă de plastică). În plus, scena debutanților promovează acea varietate de stiluri, acel spirit al noului care permite teatrului să realizeze spectacole atît de diferite de stereotipii, cum a fost, de pildă, cel cu „Norii" după Aristofan.

Un teatru care știe să se depășească — aceasta este trăsătura de bază a Kalamburului, mereu în avangarda cercetării și experimentului, avînd drept țintă descoperirea unei formule a teatrului contemporan prin reîntoarcerea la izvoarele populare, la tradițiile legate de „commoedia mundi", prin promovarea unui teatru care să împletească lirismul și grotescul axate pe temele zilei. Aceste obiective se concretizează în gama largă a spectacolelor de la monologul poetic dedicat umbrelor (după poemul lui WITOLD WIRPSZA) și pînă la oratoriul modern „Nunți slave", spectacol total care conjugă cuvîntul, dansul, muzica, mișcarea și costumul. Mai poate fi amintit spectacolul „Cizmarii" de S. I. Witkiewicz (premiat la mai multe festivaluri și în turnee peste hotare), în care spectacolul însuși este antrenat în polemică cu tezele autorului susținute de actori — spre a descifra sensul activ al teatrului, care a devenit o prezență importantă în viața culturală poloneză.

F. MIRON

vis la „théâtre du soleil" — paris

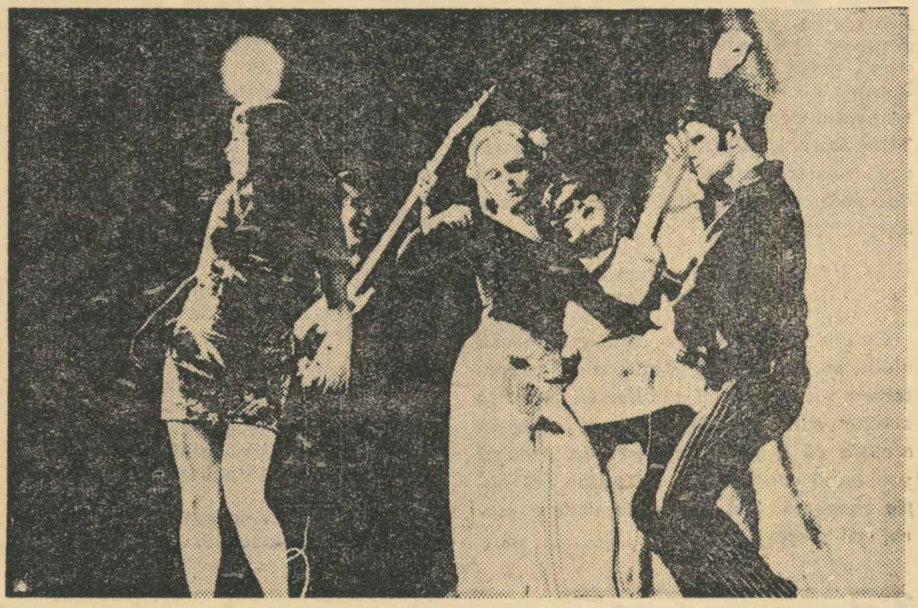
15 februarie 1968. O premieră fulminantă la Théâtre du Soleil : *Visul unei nopți de vară*. Parisul ovaționează tinerețea și competența interpreților. Actori-studenți au venit fiecare cu opinia lor despre Shakespeare și despre vis, conduși de tînăra regizoare Ariane Mnouchkine.

Povestea acestei trupe a început în 1964. Cîțiva entuziaști s-au strîns în jurul tinerei studente pariziene Ariane Mnouchkine fondînd Théâtre du Soleil, inițial cu o firmă de-a dreptul ilară și paradoxală : *„Societate — cooperativă de producție"*. Și totuși, un adevăr în bizarul acestei asociații de cuvinte există : fiecare membru al trupei trebuie să fie și mașinist și decorator și traducător și funcționar. Pînă și termenul de actor a căpătat un sens foarte larg la ei : cîntăreț, acrobat, dansator.

Unii dintre studenți s-au descurajat și s-au dedicat mai departe numai studiilor, alții le-au îmbinat într-un tot armonios, supunînd și învingînd timpul ! Au rămas dintre aleși — aleșii, favorizați de Thalia și ambiționați de crezul lor de a fi și studenți și actori.

Și astfel, primul afiș în 1964 consemnează spectacolul *Micii burghezi* de Gorki. În 1965 — *Căpitanul Fracasse* de Théophile Gautier. Au colindat foburg de foburg, culegînd aplauze modeste dar mai ales exigente. De ! Tristețea începutului, a unui foarte modest început, pînă cînd într-o zi... S-a întîmplat la circul Medrano din Montmartre. Frații Bouglione le închiriază sala pentru două luni. Apăruse atunci și un autor necunoscut : Arnold Wesker, cu piesa „Bucătăria", încă la fel de necunoscut pentru francezi ca și teatrul lor. Au interpretat-o reîncarnînd personajele lui Wesker total. Un succes imens, triumfal. Și cîteva premii: al *criticii, al asociației spectatorilor*... Un turneu la fel de triumfal în producție... Poate textul lui Wesker, poate perfecțiunea tehnică și artistică a spectacolului, au înscris reușita, au încoronat trei ani de eforturi. Apoi a venit iarna. Sala de circ a fost încredințată din nou elefanților, leilor și... tristeții. Pînă cînd a fost invadată de... *Visul unei nopți de vară*. 15 februarie 1968. Un vis realizat pe deplin !

Marta CUIBUȘ

ofsaid

Acum două săptămîni invitam pe antrenorul Teașcă și pe conducătorii clubului clujean Universitatea să-și afirme în paginile revistei noastre opiniile cu privire la incidentul care a provocat divorțul precipitat între fotbaliștii de pe malul Someșului și antrenorul lor.

Primul care a răspuns solicitării noastre a fost Constantin Teașcă, a cărui semnătură ați putut-o vedea în ultimul număr al revistei. Din păcate nu la fel de grăbită în a da explicații s-a dovedit și conducerea clubului Universitatea, de fapt principala vinovată pentru plecarea antrenorului Teașcă. Secretarul clubului, Titus Lucaci, se încăpățînează să păstreze o tăcere mormîntala, la fel președintele secției de fotbal de la „Universitatea". Numeroase scrisori sosite la redacție din partea studenților clujeni sau a altor cititori exprimă indignarea opiniei publice pentru actele arbitrare ale conducerii clubului clujean și cer să se dea un răspuns public imediat.

Reproducem un pasaj din scrisoarea trimisă de un grup de 20 de suporteri ai „Universității" Cluj. „Am citit cu emoție și înfrigurare despre evenimentele întîmplate peste noapte la clubul Universitatea din Cluj. Faptele sînt cu atît mai regretabile cu cît se petrec în ajunul sărbătoririi a 50 de ani de la înființarea acestui îndrăgit club studențesc. Pentru ca aceste evenimente de-a dreptul paradoxale să nu umbrească cu nimic sărbătorirea semicentenarului cerem ca secretarul clubului, Titus Lucaci, să răspundă în presă scrisorii noastre motivînd atitudinea luată de conducerea clubului clujean în problema Teașcă".

Un grup de suporteri năsăudeni
din comuna Telciu

Cerem și noi încă o dată conducerii clubului clujean să dea seama suporterilor săi și opiniei publice în privința actelor sale condamnabile și atragem atenția că a păstra tăcerea în această problemă constituie o atitudine cel puțin suspectă. Din punct de vedere moral și profesional și...

Ioan Dudu, anul I I.C.F., cîștigătorul probei de fond

O finală reușită ?

Universitarele schiorilor nu s-au putut disputa anul acesta nici la Predeal, unde fuseseră inițial programate, nici la Sinaia unde se hotărîse mai apoi ; din pricina **lipsei de zăpadă** ele au fost transferate la Poiana Brașov, unde există de altfel și mai bune posibilități de organizare. Din acest punct de vedere, al organizării, am asistat la o finală într-adevăr reușită, cu concurenți numeroși, dintre care o bună parte bine pregătiți. Au trimis reprezentanți opt centre universitare, deci jumătate din centrele țării, ceea ce e mult dacă ținem seama că numai în două-trei centre există condiții naturale pentru practicarea schiului. Excepționala stare a vremii **a atras pe pîrtii, atît în probele de coborîre cît și în cele de fond, sute de spectatori, ceea ce e iarăși foarte mult dacă ne amintim de nevoia de popularitate și popularizare a schiului studențesc și a schiului românesc în general.** Organizatorii au asigurat chiar condiții optime de concurs amenajînd excelent PÎRTIA LUPULUI pentru proba de coborîre, SULINARUL și KANTZERUL pentru probele de slalom. **Din păcate însă, organizarea e singurul aspect pe care-l putem aminti la capitolul pozitiv.** Ceea ce ne interesa mai mult, conținutul întrecerii, valoarea sportivilor sau măcar perspectivele acestora sînt departe de a satisface cele mai modeste pretenții. Din cei cam șaizeci de schiori care au reprezentat la finală paisprezece cluburi studențești, abia vreo cincisprezece — deci un sfert — pot parcurge un traseu de dificultate medie într-un timp cu ceva peste... mediocru. Restul nu se ridică aproape deloc deasupra valorii unor turiști oarecare veniți să schieze la Poiana Brașov într-o zi de duminică.

De fapt campionatele universitare sînt mai mult un concurs bilateral între schiorii de la Politehnica Brașov și cei de la I.C.F., celelalte cluburi și centre universitare participînd numai onorific. Ca dovadă, exceptînd coborîrea fetelor, cîștigată de Ioana Belu de la „Arhitectura" și cursa de fond la fete care a revenit Corneliei Pavel de la Universitatea Cluj, toate celelalte titluri au fost cucerite de schiorii de la I.C.F. sau „Poli" Brașov.

Așadar, în cîteva cuvinte, deficiențele campionatelor universitare de schi se pot rezuma la următoarele :

1. Puțini, foarte puțini schiori de valoare, și aceștia însă plafonați, la o vîrstă la care nu mai pot spera să evolueze în schi.

2. Preocuparea scăzută a unor centre universitare pentru dezvoltarea schiului, cu toate că au condiții naturale pentru practicarea acestuia. Se află în această situație Cluj, Tîrgu-Mureș, Petroșani, Timișoara, Suceava, Baia Mare și Bacău.

3). Numărul extrem de redus de concurente, la unele probe abia adunîndu-se atîtea cît să se poată alcătui un clasament. Acum două săptămîni, tot la Poiana Brașov, discutam cu domnul Alberto Pettinella, conducătorul unei delegații de sportivi studenți italieni care au participat la „Cupa Politehnica", cîștigînd de altfel cele două probe la care au luat parte.

Interlocutorul meu îmi spunea că a fost impresionat de tehnica sportivilor români, că schiori ca Görog, Crețoi sau Juncu ar putea atinge o valoare internațională dacă ar avea mai multă experiență de concurs. Se mira domnul Pettinella că în condițiile naturale ale Carpaților, unde sezonul de schi poate dura chiar 5—6 luni, sînt așa de puține concursuri, mai ales internaționale.

Aceste impresii au fost întărite de cele ale tovarășului director Al. Forțu din Ministerul Învățămîntului, care mi-a acordat recent un interviu referitor la Universiada de la Innsbruck. Valoarea potențială a schiorilor noștri studenți nu e deloc inferioară celei a italienilor, elvețienilor, austriecilor sau francezilor. În schimb, valoarea de concurs a acestora din urmă e mult superioară valorii sportivilor români, tocmai datorită experienței bogate pe care au acumulat-o ei în numeroasele concursuri interne și internaționale. Aceste constatări sînt valabile pentru elita schiului nostru universitar masculin. Ele nu vizează cîtuși de puțin pe schiorii din centrele universitare pe care le-am amintit mai sus și la care am constatat alături de lipsa unor condiții materiale și o crasă lipsă de interes a antrenorilor și a conducătorilor cluburilor universitare respective, pentru care aceștia ar trebui trași la răspundere.

Iată acum clasamentele întocmite la încheierea celor trei zile de concurs :

BĂRBAȚI :

COBORÎRE : 1) Andrei Görog (Politehnica Brașov) ; 2) Ion Juncu (I.C.F.) ; 3) Nicolae Crețoi (Politehnica Brașov).

SLALOM URIAȘ : 1) Andrei Görog ; 2) Nicolae Crețoi ; 3) Constantin Cișmas (I.C.F.).

SLALOM SPECIAL : 1) Nicolae Crețoi ; 2) Nicolae Stinghe (Politehnica Brașov) ; 3) Ioan Juncu.

FOND 15 KM. : 1) Ioan Dudu (I.C.F., singurul element de perspectivă pe care l-am întîlnit la aceste campionate) ; 2) Dumitru Chițu (Politehnica Brașov) ; 3) Dumitru Pascu (Politehnica Brașov).

FEMEI :

COBORÎRE : 1) Ioana Belu (Arhitectura) ; 2) Gisella Moress (I.C.F.) ; 3) Elena Neagoe (I.C.F.).

SLALOM URIAȘ : 1) Elena Neagoe ; 2) Mariana Andreescu (Politehnica Brașov) ; 3) Rodica Stoian (U. Timișoara).

SLALOM SPECIAL : 1) Elena Neagoe ; 2) Gisella Moress ; 3) Ioana Belu.

FOND 5 KM. : 1) Cornelia Pavel (U. Cluj) ; 2) Gabriela Bighiu (I.C.F.) ; 3) Elena Mîndrilă (U. Iași).

Ovidiu PAUN

CRONICA MICROBISTULUI

Scrisoare din Turnu-Severin

Îndatoriri profesionale m-au detașat pentru o lună de zile în capitala mehedințeană să pun un umăr la tipărirea hebdomadarului local — pe nume „Viitorul". Nici Bucureștiul însă și nici alte orașe nu sînt sufocate de programe sportive, așa că nu mă consider frustrat de subiecte în mai mare măsură decît confrații rămași acasă. Mai mult chiar, Severinul are și el problemele lui despre care s-ar putea scrie odată. Mă gîndesc la faptul că tradițiile sale frumoase în box, lupte, fotbal și popice nu se pot împăca deloc cu ultima acțiune a organelor comerciale care au transformat în depozite majoritatea spațiilor rezervate antrenamentelor sportive, mă gîndesc la urmașii lui Nae Tătaru — care ocupă primul loc într-o serie a diviziei „C" ș.a.m.d.

O plimbare printr-un mare parc al orașului de la Porțile de Fier mi-a reamintit însă într-o seară de un fapt : cu doi ani și jumătate în urmă asistasem aici la un turneu final al campionatului național de handbal feminin. Acțiunea fusese organizată aici în scopul popularizării acestei discipline sportive în care cîndva am deținut supremația, iar de cîtva timp facem pași înapoi. Curiozității firești de a ști ce urmări au avut spectacolele oferite în acest oraș de maestrele emerite ale handbalului nostru i s-au dat, în zilele următoare, numai răspunsuri amare. Și-atunci, volens-nolens, mi-am amintit de unele discuții cu cîțiva specialiști în handbal. Folosesc răgazul ce ni-l mai lasă fotbalul — care de săptămîna viitoare va intra din nou în casa noastră, făcîndu-ne zîzanie în familie — și inserez cîteva dintre concluziile celor care vor numai binele jocului în 7.

E vizibil pentru toată lumea : echipele noastre nu dispun de elementul uman pe care-l au la îndemînă formațiile din U.R.S.S., R.D.G., R.F. a Germaniei, Iugoslavia sau Ungaria — care ne-au întrecut în întîlnirile directe din ultimii ani prin forță, talie și gabarit. Obișnuiți să învingem cu fantezie și contraatac, am neglijat forța de șut și astăzi, cînd aceasta este aproape hotărîtoare, ne trezim că Ana Boțan nu are înlocuitoare pe măsura ei. Evident, există în țara noastră fete voinice, înalte, înzestrate cu calități care le pot face handbaliste de clasă, dar ori nu sînt atrase spre acest joc de către profesorii de la școală, ori nu sînt lăsate de părinți, care s-au speriat de unele accidente ce se întîmplă după ploaie, datorită alunecărilor pe terenurile cu zgură ori cu ciment. (Ceea ce înseamnă că trebuie folosite mai mult sălile).

S-ar putea spune că lipsesc și antrenorii care să crească handbaliste de valoare. E drept, avem — după părerea personală — vreo șapte profesori capabili : Fr. Spier, Popescu-Colibași, C. Popescu, Lache, Chița, Hoffman, Comenițchi. Pe de o parte însă, numărul lor este mic, pe de alta trebuie să ne manifestăm mirarea că n-avem nici șapte echipe foarte bune în țară. De ce ? Cauze sînt, fără îndoială, multe : federația nu prea lasă autonomie cluburilor, vechiul sistem competițional a fost conceput greșit, lotul național face pregătiri centralizate îndelungate (și echipele de club, lipsite de jucătoarele selecționate, nu pot realiza omogenitatea necesară), sălile de antrenament sînt insuficiente, nu avem destule portărițe de primă mînă, calitatea mingilor noastre e foarte slabă etc. etc. Dar, mai importantă ni se pare constatarea că antrenorii noștri, punînd accentul — în creșterea jucătoarelor — numai pe tehnică, nu le formează totodată o pregătire atletică. De asemenea, faptul că unii antrenori care descoperă și formează talente nu pot dispune de acestea pentru formațiile lor, frînează elanul acestor maeștri. Popescu-Colibași, Hoffman, Camenițchi s-au găsit în această situație și astăzi nu-și mai aduc contribuția de care ar fi capabili în dezvoltarea handbalului feminin românesc. Practica racolării — folosită ani de zile de către echipele din București — trebuie abandonată definitiv dacă dorim să ne reîncadrăm în marșul spre titlurile mondiale.

Se înțelege că teamurile studențești — cu toate că se situează pe primul plan în handbalul nostru feminin — se regăsesc și ele în deficiențele sumar amintite aici, fie ca „beneficiare", fie ca fiice vitrege. Dar despre ele — cu alt prilej.

Miercurea viitoare, bineînțeles, vom vorbi despre sportul-rege.

G. MITROI